

Ekspertu kopīgais atzinums studiju programmas licencēšanai

Pirmā cikla akadēmiskās augstākās izglītības studiju programma “STRATĒĢISKIE RISKI UN KRĪŽU VADĪBA”

Daugavpils Universitāte

Eksperti rekomendē licencēt studiju programmu.

Eksperti:

1. Eksperte, Dr.sc.pol. **Inese Āboliņa**
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts **Kārlis Apalups**
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētā eksperte **Justīne Širina**

Datums (30/04/2025)

Satura rādītājs

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	5
II.	Resursi un nodrošinājums	12
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms.....	18
IV.	Mācībspēki	26
V.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām.....	30
VI.	Novērtējums	35
VII.	Rekomendācijas	36
	Prasību vērtējumu kopsavilkums	40

Informācija par ekspertiem

Akadēmiskās vides pārstāvis	<i>Inese</i>	<i>Āboliņa</i>	<i>Dr.sc.pol.</i>	<i>Latvijas Universitāte</i>
Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts	<i>Kārlis</i>	<i>Apalups</i>	<i>MBA</i>	<i>Biznesa augstskola "Turība"; drošības uzņēmumu grupa "ZEVS"</i>
Latvijas Studentu apvienības deleģētā eksperte	<i>Justīne</i>	<i>Širina</i>	<i>B.sc.soc.</i>	<i>Ventspils Augstskola</i>

Vizīte uz augstskolu/ koledžu	<i>03.04.2025.</i>
Ekspertu kopīgais atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	<p>Atzinums sniegts, izmantojot AIC nodrošināto informāciju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Daugavpils Universitātes iesniegums pirmā cikla akadēmiskās augstākās izglītības studiju programmas "Stratēģiskie riski un krīžu vadība" licencēšanai un tā pielikumi; 2. Daugavpils Universitātes sniegtā papildinformācija, balstoties uz AIC pieprasījumu. 3. Daugavpils Universitātes sniegtā papildinformācija, balstoties uz studiju programmas novērtēšanas ekspertu pieprasījumu. <p>Atzinuma izveidē izskatīts normatīvais regulējums:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Augstskolu likums; 2. Vides aizsardzības likums; 3. Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums; 4. Ministru kabineta noteikumi Nr. 795 "Studiju programmu licencēšanas noteikumi" (11.12.2018.); 5. Ministru kabineta noteikumi Nr. 322 "Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju" (13.06.2017.); 6. Ministru kabineta noteikumi Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" (13.05.2014.) 7. Ministru kabineta noteikumi Nr.70 "Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi" (23.01.2007.) 8. Ministru kabineta noteikumi Nr.202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus" (16.04.2013.) <p>Citi avoti:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ekspertu vizītes DU laikā iegūtā informācija -Mājaslapa https://du.lv/ -Mājaslapa http://eplatforma.aika.lv -Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas/ koledžas nosaukums	Daugavpils Universitāte
2.	Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Iekšējā drošība un civilā aizsardzība
3.	Citas studiju programmas studiju virzienā	Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “ <i>Civilā drošība un aizsardzība</i> ” (41861) Kopīgā ar RSU otrā cikla augstākās izglītības (akadēmiskā maģistra) studiju programma “ <i>Ekonomiskā drošība</i> ” (45861) Otrā cikla augstākās izglītības (profesionālā maģistra) studiju programma “ <i>Darba aizsardzība</i> ” (47862)
4.	Studiju programmas nosaukums (<i>iekavās norādīt nosaukumu angļu valodā</i>)	Stratēģiskie riski un krīžu vadība (<i>Strategic risks and crisis management</i>)
4.1.	Studiju programmas apakšprogrammas nosaukums (ja piemērojams)	-
5.	Studiju programmas/ apakšprogrammas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	43861
5.1.	Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI)/ Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) līmenis	6.LKI / EKI
6.	Studiju programmas/ apakšprogrammas īstenošanas valoda	Latviešu
7.	Studiju programmas/ apakšprogrammas apjoms, ilgums, īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	180 ECTS, 3 gadi, pilna laika klātie
8.	Uzņemšanas prasības, tajā skaitā, katrā apakšprogrammā (ja piemērojams)	Vidējā izglītība
9.	Studiju programmas īstenošanas adrese, norādot, vai studiju programmu īsteno augstskola, augstskolas filiāle, koledža vai koledžas filiāle	Daugavpils Universitāte, Vienības iela 13, Daugavpils, LV-5401
10.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju), tajā skaitā, katrā apakšprogrammā (ja piemērojams)	Bakalaura grāds krīžu pārvaldībā

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Prasība [1]: Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Analīze

1. Studiju programmas un apakšprogrammu (ja piemērojams) izveide ir pamatota un atbilst augstskolas/ koledžas stratēģijai, studiju programmas un apakšprogrammu (ja piemērojams) mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami, savstarpēji saistīti un atbilst attiecīgajam LKI/EKI līmenim. Studiju programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ārējie eksperti, mācībspēki, studējošie, darba devēji u.c.

Daugavpils Universitātē (turpmāk - DU) šobrīd jau tiek īstenots studiju virziens “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”, kurā ietilpst trīs studiju programmas: īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Civilā drošība un aizsardzība” (41861), otrā cikla augstākās izglītības (profesionālā maģistra) studiju programma “Darba aizsardzība” (47862) un kopīgā ar Rīgas Stradiņa universitāti otrā cikla augstākās izglītības (akadēmiskā maģistra) studiju programma “Ekonomiskā drošība” (45861). Studiju virziens 2025. gada februārī ir akreditēts uz nākamo sešu gadu periodu. Jaunā studiju programma “Stratēģiskie riski un krīžu vadība”, kas iesniegta licencēšanas procedūrai, plānota kā pirmā cikla akadēmiskās augstākās izglītības studiju programma (turpmāk – PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība”), kas veiksmīgi var papildināt kopējo izglītības piedāvājumu reflektantiem šajā studiju virzienā. Iepazīstoties ar studiju programmas raksturojumu (turpmāk - SPR) un DU Attīstības stratēģiju 2022. – 2028. gadam (turpmāk – DU Attīstības stratēģija) (pieejams: https://du.lv/wp-content/uploads/2024/09/DU_strategija_2022_2028.pdf), var secināt, ka viena no DU stratēģiskās specializācijas jomām ir sociālās zinātnes ar pētniecības nišas jomu – drošība. Iepazīstoties gan ar DU Attīstības stratēģiju, gan uzklusot DU vadības viedokli ekspertu klātienē vizītes laikā, tika gūts apstiprinājums, ka šis studiju virziens ir ļoti nozīmīgs DU sociālo zinātņu ekosistēmā, un tas ir viens no DU augstākās izglītības jomā spēcīgākajiem virzieniem. Turklāt tajā īstenotajām studiju programmām piemīt augsts izaugsmes un ienesīguma potenciāls un būtiska loma valsts drošības politikas kontekstā. Jaunā PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” atbilst universitātes stratēģijai un studiju virzienam “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”, tomēr izvērtējot visus šīs prasības novērtēšanai izvirzītos kritērijus, un ņemot vērā tajos saņemtos vērtējumus, arī kopējais prasības novērtējums ir – daļēji atbilst.

Izvērtējot PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” izveides pamatojumu, jānorāda uz būtisku trūkumu: programmas izstrāde un tās nepieciešamības pamatojums lielā mērā balstās uz atsevišķu iniciatoru personīgo iniciatīvu (ekspertu klātienē vizīte DU, tikšanās ar studiju programmas vadību) un atsevišķu amatpersonu subjektīvajiem vērtējumiem par nepieciešamību šajā virzienā attīstīt izglītības piedāvājumu un valsts iestāžu preses relīzēm par vajadzību izveidot Krīzes vadības centru (SPR 4-5. lpp.). Trūkst pietiekami dziļas un uz konkrētiem datiem balstītas analīzes par krīžu vadības un pārvaldības speciālistu pieprasījumu darba tirgū, tostarp nav sniegta statistiski pamatota informācija par šāda personāla trūkumu valsts un pašvaldību institūcijās, kas strādā ar stratēģisko risku pārvaldību, krīžu vadību un pārvaldību. SPR pielikumos (17. pielikums) ir pievienotas atsevišķu pašvaldību un valsts institūciju atbalsta, viedokļa vēstules no, piemēram, Daugavpils valstspilsētas pašvaldības, Augšdaugavas novada, Rēzeknes novada pašvaldības, Aizsardzības ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Valsts kancelejas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD). Tomēr šīs atbalsta vēstules, kā tika noskaidrots ekspertu klātienē vizītes laikā tiekoties ar studiju programmas vadību un darba devēju

pārstāvjiem, tika iesūtītas kā atbildes reakcija uz DU lūgumu jau studiju programmas izveides noslēguma posmā un ir saturiski īsas un rezervētas viedokļa paušanā.

Tāpat jānorāda, ka studiju programmas izstrādes procesā nav notikušas plašas, regulāras un mērķtiecīgas konsultācijas ar visām attiecīgajām nozares institūcijām, tostarp VUGD, pašvaldību civilās aizsardzības speciālistiem, Veselības ministriju, Aizsardzības ministriju (AiM), Iekšlietu ministriju, kā arī nevalstiskajiem partneriem, kas iesaistīti krīžu vadībā un pārvaldībā. Nenoliedzama ir Aizsardzības ministrijas pārstāvju līdzdalība un saturiskais ieguldījums visā studiju programmas izstrādes procesā. Tomēr pašreizējā informācija liecina, ka konsultācijas veiktas tikai ar ierobežotu skaitu ieinteresēto pušu, pārsvarā atsevišķi dažādos izstrādes posmos, piemēram, izstrādājot pirmās idejas studiju programmas koncepcijai, parādot studiju plānu ar kursu nosaukumiem, bet bez pievienotiem studiju kursu aprakstiem, un galvenokārt ar tām institūcijām un personām, kurām bijusi tieša saistība ar studiju programmas izstrādātājiem vai iepriekšēja sadarbība ar DU.

Analizējot studiju programmas izstrādes procesu, var secināt, ka procesā kopumā dažādos izstrādes brīžos tika iesaistīti ārējie eksperti (konsultācijas ar vietējām reģiona pašvaldībām un valsts institūcijām (VUGD, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, AiM), mācībspēki (studiju kursu aprakstu izveide, studiju programmas nosaukuma formulēšana), studējošie (studiju programmas vadība tikšanās laikā norādīja, ka studējošie netika sistemātiski iesaistīti, bet atsevišķiem studentiem tika pastāstīts par studiju programmas izveidi, papildus, studējošie ir pārstāvēti DU koleģiālajās lēmēj institūcijās, kur tika skatīti un apstiprināti studiju programmas izveides dokumenti) un darba devēji (17. pielikums ar atbalsta vēstulēm, atsevišķas konsultācijas). DU ir izstrādāts un apstiprināts formāls nolikums “Studiju virzienu un studiju programmu atvēršanas un pārvaldības nolikums” (pieejams: <https://du.lv/wp-content/uploads/2025/03/Studiju-virzienu-un-studiju-programmu-atversanas-un-parvaldibas-nolikums.pdf>). Izvērtējot nolikuma 5. nodaļu, secināms, ka studiju programmas izstrādes un licencēšanas process ir strukturēts un administratīvi detalizēti aprakstīts, tomēr tajā nav skaidri un viennozīmīgi reglamentēta iesaistīto pušu – ārējo ekspertu, darba devēju, nozares profesionāļu, studējošo – loma un līdzdalības forma. Nolikums paredz, ka studiju programmas izstrādē iesaistās struktūrvienību pārstāvji, un tiek veikta saskaņošana fakultātes un Senāta līmenī, taču nav noteikts, kādā veidā un apjomā jānodrošina nozares, darba tirgus vai sabiedrības pārstāvju viedokļa iesaiste, kā arī nav definēti kritēriji vai formāts šādai sadarbībai. Šobrīd process lielā mērā balstās uz izstrādātāju iniciatīvu un pašiniciatīvu, kas var novest pie tā, ka studiju programmas saturs tiek veidots ierobežotā akadēmiskā lokā, nepietiekami atspoguļojot aktuālās darba tirgus vajadzības un sabiedrības intereses. Tādējādi, lai gan formālie studiju programmas izstrādes soļi ir skaidri, būtisko ieinteresēto pušu kvalitatīva iesaiste nav normatīvi pietiekami nostiprināta.

Šādas pieejas rezultātā rodas risks, ka studiju programmas saturs – studiju kursi, to apjoms un uzsvāri – var neatbilst reālajām valsts un pašvaldību institūciju vajadzībām praksē. Lai gan tematiskie virzieni ir aktuāli, to iekļaušana studiju programmā nav pietiekami pamatota ar analītiskiem secinājumiem un darba tirgus vajadzību izvērtējumu. Turklāt nav skaidrs, kādā veidā ir veikta studiju programmas satura modelēšana un prioritāšu noteikšana, balstoties uz profesionālās darbības prasībām šajā jomā, it īpaši ņemot vērā to, ka šī ir akadēmiska studiju programma, kuru nereglamentē konkrēts profesijas standarts. Detalizētāku studiju programmas satura analīzi skatīt 3. nodaļā “Studiju saturs un īstenošanas mehānisms”, 1. un 2. kritērijā.

Līdz ar to ekspertu vērtējumā būtu vēlams padziļināt izpētes posmu, veikt visaptverošu situācijas analīzi, kā arī nodrošināt plašāku starpinstitucionālu sadarbību studiju programmas satura izstrādē, lai tā kļūtu par patiesi nozīmīgu ieguldījumu Latvijas civilās aizsardzības un stratēģisko risku pārvaldības kapacitātes stiprināšanā. Papildus, lai nodrošinātu kvalitatīvu, sabiedrības un

darba tirgus vajadzībām atbilstošu studiju programmu izstrādi, ieteicams precizēt un papildināt studiju programmu izstrādes procesu reglamentējošo kārtību, īpaši 5. nodaļas ietvaros. Nolikuma tekstā būtu nepieciešams skaidri noteikt, kādos posmos un kādā formā jāiesaista ārējie eksperti, darba devēji, nozares profesionāļi, studējošie un citi ieinteresētie partneri. Tāpat ieteicams paredzēt minimālās prasības šādai iesaistei – piemēram, konsultāciju vai diskusiju protokolēšana, dokumentēts darba tirgus analīzes pamatojums vai atsauksmju izvērtēšana. Šādas izmaiņas palīdzētu veidot studiju programmas, kas balstītas uz plašāku profesionālo un sabiedrisko interešu apzināšanu un veicinātu caurskatāmību un kvalitāti augstākās izglītības piedāvājumā.

Izvērtējot PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” mērķi, uzdevumus un plānotos studiju rezultātus kopsakarībā ar Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (LKI) 6. līmeņa prasībām, secināms, ka studiju programmas raksturojumā iekļautā informācija kopumā atbilst noteiktajam izglītības līmenim, taču ir konstatējami vairāki būtiski aspekti, kas būtu jāprecizē un jāpilnveido, lai nodrošinātu lielāku saturisko sasaisti, skaidrību un sasniedzamību.

Studiju programmas mērķis ir atbilstošs LKI 6. līmenim – tajā uzsvērtā spēja risināt sarežģītas krīzes situācijas, uzņemties atbildību un veicināt starpinstitucionālu sadarbību. Tomēr formulējums ir vispārīgs un nesniedz pietiekami skaidru sasaisti ar definētajiem uzdevumiem un rezultātiem. Uzdevumi aptver plašu spektru – no zināšanu apguves un pētniecības līdz praktiskai praksei un sadarbībai ar nozares iestādēm. Tie konceptuāli atbilst LKI 6. līmenim, tomēr daļa no tiem formulēti kā vispārīgas ieceres, nevis konkrēti sasniedzami darbības virzieni. Piemēram, “nodrošināt konkurētspējīgu, mūsdienu prasībām atbilstošu akadēmisko grādu” nav uzdevums šaurā nozīmē, bet vispārīgs rezultāts. Studiju rezultāti (zināšanas, prasmes, kompetences) ir strukturēti un galvenajos aspektos atbilst LKI prasībām. Prasmju un kompetenču apraksts uzsver patstāvību, lēmumu pieņemšanu, darbu komandā un spēju rīkoties nestandarta situācijās. Tomēr ieteicams tos papildināt ar uzsvaru uz pētniecību, argumentētu komunikāciju un kritisku izvērtēšanu, jo LKI 6. līmenis uzsver arī zinātnisku pieeju un izpratni par jomas attīstību. Kopumā studiju programmas mērķis, uzdevumi un rezultāti ir savstarpēji saistīti, tomēr šī saikne nav pilnībā skaidri strukturēta – mērķis ir vispārīgs, uzdevumi daudzveidīgi un detalizēti, savukārt rezultāti veidoti tehnokrātiskā stilā, trūkstot skaidrai sasaistes loģikai. DU būtu ieteicams izstrādāt matricu vai sasaistes tabulu, kur katram uzdevumam atbilst noteikti rezultāti un attiecīgi – kursi vai pasākumi studiju programmā. Tas ļautu pārlicināt pamatot, ka studiju programmas mērķis ir sasniedzams.

Eksperti vērs uzmanību uz to, ka studiju programmas nosaukumā lietots termins “krīžu vadība”, savukārt iegūstamā grāda nosaukums ir “bakalaura grāds krīžu pārvaldībā”. Šie termini – vadība un pārvaldība – latviešu valodas lietojumā un augstākās izglītības kontekstā nav sinonīmi. “Vadība” vairāk attiecas uz taktiskā vai operatīvā līmeņa darbību īstenošanu, komandvadību, lēmumu pieņemšanu konkrētās situācijās. Savukārt “pārvaldība” ietver sistēmiskāku, stratēģisku pieeju, politiku veidošanu, resursu koordināciju, risku identifikāciju un ilgtermiņa plānošanu.

Ņemot vērā, ka studiju programmas mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus, kas risina augstas komplikētības krīžu pārvaldības problēmjautājumus, attīsta nacionālo un starptautisko sadarbību un uzņemas atbildību dažādās institucionālās struktūrās (SPR, 6.lpp), ekspertu vērtējumā atbilstošāks un precīzāks ir jēdziens “krīžu pārvaldība” arī studiju programmas nosaukumā. Tādējādi tiek nodrošināta terminoloģiska vienotība starp programmas nosaukumu, saturu un plānoto iegūstamā grāda nosaukumu. Ja DU izvēlas saglabāt programmas nosaukumā terminu “krīžu vadība”, būtu jāpamato šīs izvēles saturiskā atšķirība un attiecīgi jāprecizē, vai “pārvaldība” grāda nosaukumā tiešām atbilst programmas saturam un līmenim. Eksperti rekomendē DU izmantot vienotu terminoloģiju un izvērtēt iespēju saskaņot studiju programmas un grāda nosaukumu, piemēram:

pirmā cikla akadēmiskās augstākās izglītības studiju programma "Stratēģiskie riski un krīžu pārvaldība" vai Bakalaura grāds krīžu pārvaldībā. Šādi saskaņots studiju programmas nosaukums un iegūstamais grāds palīdzēs arī studējošajiem un darba devējiem skaidrāk izprast studiju programmas saturu un absolventu sagatavotības profilu.

2. Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas/ koledžas veikspējas rādītāji, studējošo skaita dinamika un tendences u.c.

Izvērtējot PC ASP "Stratēģiskie riski un krīžu vadība" raksturojumu, secināms, ka studiju programmā nav iekļauta strukturēta un datos balstīta analīze par DU studējošo skaita dinamiku, studiju virziena veikspējas rādītājiem, reflektantu pieplūdumu vai atbiruma tendencēm. Tā vietā SPR ir iekļauti vispārīgi secinājumi par nozares attīstību Latvijā un ģeopolitiskās drošības kontekstu Eiropā.

Tomēr SPR (8. lpp.) minēta būtiska informācija par DU īstenoto profesionālās pilnveides programmu "Civīlajā aizsardzībā un katastrofu seku likvidēšanā iesaistīto personu darba organizācijas un vadības pamati", kas izstrādāta 2023. gadā kā reakcija uz identificētajām civilās aizsardzības sistēmas vajadzībām. Šīs programmas mērķauditorija bija pašvaldību darbinieki, tomēr, kā atzīts SPR, pietiekama interese netika sasniegta, jo nebija iespējams nodrošināt finansējumu dalībai. Tieši šīs programmas ierobežotais rezultāts un izpratne par pastāvošo vajadzību kalpoja kā viens no ierosinājumiem jaunās akadēmiskās studiju programmas izveidei 2024. gada sākumā. Šī informācija sniedz netiešu ieskatu DU pieredzē ar līdzīgām iniciatīvām un reflektantu piesaistes izaicinājumiem, tomēr trūkst padziļinātas kvantitatīvās analīzes, kas ļautu secināt, kā šīs profesionālās pilnveides programmas rezultāti un problēmas ir izmantotas kā pamats jaunas studiju programmas strukturēšanai un tās ilgtspējas modelēšanai.

Ekspertu klātienēs vizītē tika papildus iegūta informācija no DU vadības un studiju programmas vadības, ka DU studiju virzienā "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" patlaban studē ap 150 studējošo, atbiruma līmenis ir ap 20%, un budžeta vietu aizpildījums ir stabils. DU vadība uzsvēra, ka reflektantu mērķauditorija galvenokārt būs reģionālo pašvaldību darbinieki, un pašvaldības ir izrādījušas gatavību līdzfinansēt studijas. To apstiprināja arī pašvaldību pārstāvji ekspertu klātienēs tikšanās laikā ar darba devējiem. Studijas tiks organizētas vakaros un brīvdienās, lai piemērotos strādājošajiem studentiem. DU aprēķinājusi, ka nepieciešams uzņemt vismaz 9 studējošos, lai atvērtu grupu, un uzskata, ka šis skaits būs sasniegams. Šie dati un pieņēmumi apliecina praktisko plānošanu un mērķauditorijas definēšanu, taču tie nav dokumentēti vai strukturēti programmā kā uz faktiem balstīta analīze.

Līdz ar to secināms, ka nav pietiekamas pierādījumu bāzes, lai apgalvotu, ka studiju programmas izveides procesā būtu pilnvērtīgi analizēti un izmantoti DU veikspējas dati, uzņemšanas un atbiruma tendences, kā arī iepriekšējo līdzīgo iniciatīvu rezultāti. Esošā informācija ir noderīga, bet tai būtu jābūt strukturēti un argumentēti iekļautai studiju programmas raksturojumā.

3. Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, augstskola/ koledža ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/ koledžu studiju programmām, un norādīti galvenie secinājumi.

SPR 1.3. sadaļā DU norāda, ka ir analizētas piecas Eiropas Savienības un Lielbritānijas augstskolās īstenotās studiju programmas, kuras tematiskā ziņā ir saistītas ar krīžu pārvaldību, civilās aizsardzības vadību un risku analīzi. Tās ir:

1. Akademia WSB (Polija) – akad. bakalaura studiju programma "Valsts drošība", specializācija "Vadība krīzes situācijā";

2. University of Manchester (Lielbritānija) – bakalaura studiju programma “Starptautiskā katastrofu pārvaldība un humānā reaģēšana”;
3. University of Copenhagen (Dānija) – maģistra studiju programma “Katastrofu vadība”;
4. University of Leicester (Lielbritānija) – maģistra studiju programma “Risku, krīžu un katastrofu vadība”;
5. Università del Piemonte Orientale (Itālija) – maģistra studiju programma “Katastrofu un veselības krīžu vadība”.

Tomēr 15. pielikumā salīdzinošā analīze ir veikta ar divām no tām – WSB Akadēmiju un Mančestras Universitāti – un tikai šīm studiju programmām ir sniegts detalizēts salīdzinājums: par studiju veidu, ilgumu, saturu, apjomu ECTS, mācību metodēm un vērtēšanas pieejām. Līdz ar to pārējo trīs minēto studiju programmu salīdzinājums nav faktiski veikts, bet tikai pieminēts kā konteksta papildinājums. Salīdzinājuma struktūra 15. pielikumā ir pārskatāma un lietderīga, taču DU nav paskaidrojusi, pēc kādiem kritērijiem šīs konkrētās ārvalstu programmas izvēlētas salīdzinājumam, un nav veikta salīdzinājuma analītiska interpretācija. Tiek pausti vispārīgi apgalvojumi par studiju programmas mūsdienīgumu un atbilstību tendencēm, bet nav izmantoti konkrēti starptautiski avoti, tirgus pētījumi vai atsaucis uz nozares attīstības virzieniem. Ekspertu ieskatā 1.3. sadaļā nav sniegts pamatots vērtējums studiju programmas atbilstībai nozares tendencēm Eiropas Savienības (ES) valstīs, bet izteikti vispārīgi apgalvojumi (10. lpp.) kā: “DU īstenojamā akadēmiskā bakalaura studiju programma Stratēģiskie riski un krīžu vadība ir mūsdienīga, veidota atbilstoši jaunākajām tendencēm pasaulē. Studiju programmas mērķi ir orientēti uz kvalificētu speciālistu sagatavošanu un attīstību.”

Tāpat nav veikts studiju programmas satura pozicionējums attiecībā pret profesionālās vai akadēmiskās augstākās izglītības virzieniem citās valstīs, un nav izvērtēta šo studiju programmu absolventu profesionālā piemērotība darba tirgū. Tomēr atzinīgi jāvērtē ekspertu klātienē vizītes laikā, tiekoties ar studiju programmas vadību, uzzinātā informācija, ka studiju programmas autori studiju programmas izstrādē konsultējušies un ņēmuši vērā pieredzi no Ukrainas (Odesas civilā dienesta vadības).

Lai gan studiju programmas salīdzinājums DU raksturojumā galvenokārt balstīts uz diviem Eiropas bakalaura līmeņa studiju piemēriem, starptautiskā kontekstā pastāv vēl virkne līdzīgu studiju programmu, kas varētu tikt izmantotas kā papildus salīdzinājuma bāze. Ieteicams pievērst uzmanību arī šādām bakalaura programmām:

- University of Central Missouri (ASV) – *Bachelor of Science in Crisis and Disaster Management*, kas piedāvā specializācijas katastrofu gatavībā, sabiedriskajā drošībā un uzņēmējdarbībā nepārtrauktībā:
<https://www.ucmo.edu/academics/programs/majors/hcbps/cdm/crisis-and-disaster-management-bs/index.php>
- Laurea University of Applied Sciences (Somija) – *Bachelor of Safety, Security and Risk Management*, studiju programma orientēta uz drošības un krīžu risināšanu sabiedriskā sektorā un uzņēmējdarbībā: https://www.laurea.fi/en/degree_programmes/service-industry/safety-security-and-risk-management2/

DU SPR tiek uzsvērta IT drošības integrācija kā novitāte, taču netiek sniegta konkrēta analīze, kā konkrēto studiju kursu saturs (IT studiju kursi kopā veido 12 ECTS no 180 ECTS) izceļ vai padara DU studiju programmu konkurētspējīgāku.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka kritērijs ir daļēji izpildīts – ir veikts studiju programmu salīdzinājums, taču trūkst izvēles pamatojuma, dziļākas satura analīzes un sasaistes ar starptautiskām nozares attīstības tendencēm.

4. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

SPR iekļautā informācija par attīstības perspektīvām ir vispārīga, kontekstā balstīta, taču nepietiekami detalizēta (SPR 11.lpp.). Tajā norādīts uz aktuāliem ģeopolitiskajiem riskiem, Eiropas un Latvijas institūciju izteiktajiem viedokļiem par krīžu vadības sistēmas nozīmi, kā arī uz nozares reformas tendencēm Latvijā, tomēr nav sniegta konkrēta un uz datiem balstīta analīze par darba tirgus prognozēm, amatu grupām vai vakanču pieprasījumu, kas ļautu izvērtēt studiju programmas faktisko nepieciešamību un attīstības potenciālu ilgtermiņā.

Studiju programmas aktualitāte tiek pamatota, atsaucoties uz dažādu institūciju viedokļiem un politikas dokumentiem (piemēram, ES regula, Ministru kabineta nostāja, AiM viedoklis), taču netiek izmantoti statistiskie dati, pētījumi vai darba tirgus analīze, kas ir būtiski elementi, lai attīstības perspektīvas būtu objektīvi pamatotas. Pozitīvi vērtējams, ka SPR norādīta vēlme attīstīt starptautiskās sadarbības tīklu ar WSB Akadēmiju Polijā un citiem sadarbības partneriem, veicinot kopīgu pētniecību un kontaktus ar darba devējiem. Tāpat uzsvērtā vēlme nākotnē studentus iesaistīt pētniecībā un praktiskajos projektos sadarbībā ar valsts pārvaldi un pašvaldībām.

Ekspertu klātienēs vizītes laikā tika pārrunāts studiju programmas pēctecības jautājums. DU vadība atzina, ka šobrīd nav izstrādāts skaidrs un detalizēts pēctecības plāns, tomēr tiek apsvērta iespēja nākotnē izveidot otrā cikla augstākās izglītības studiju programmu visaptverošas drošības jomā. Ir iecere, ka absolventi varētu turpināt studijas esošajās DU studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” otrā cikla augstākās izglītības studiju programmās, taču konkrēta sasaistes mehānisma vēl nav. Arī attiecībā uz īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Civilā drošība un aizsardzība” kursu atzīšanu un integrāciju šajā pirmā cikla augstākās izglītības studiju programmā DU vadība atzina, ka šobrīd nav izstrādāts konkrēts risinājums.

Darba devēju pārstāvji (īpaši AiM) norādīja uz konkrētām zināšanām un prasmēm, kas būtu nepieciešamas potenciālajiem absolventiem – darbības nepārtrauktības plānošana, rīcība augsta stresa apstākļos, normatīvās bāzes pārzināšana un praktisku risinājumu izmantošana krīžu situācijās. Tāpat pašvaldību pārstāvji izteica gatavību sadarboties ar DU studentu prakses un apmācību nodrošināšanā.

Studiju programmas vadība pauda vēlmi nākotnē pilnveidot studiju programmas saturu, integrējot vairāk praktisku, reālās situācijās balstītu mācību procesu, taču šīs ieceres šobrīd nav konkretizētas attīstības plānā vai stratēģijā, bet balstās uz pieņēmumu, ka pēc pirmajiem studiju gadiem tiks veikta studiju programmas satura pārskatīšana.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka kritērijs ir daļēji izpildīts – attīstības perspektīvas ir iezīmētas vispārīgi, taču trūkst to analītiska pamatojuma, strukturēta plāna un sasaistes ar konkrētām darba tirgus un studiju pēctecības prognozēm.

5. Augstskolas/koledžas tīmekļvietnē publicētā informācija par licencējamo studiju programmu (ja publicēta) atbilst licencēšanai iesniegtai informācijai un nesatur maldinošu informāciju.

Daugavpils Universitātes tīmekļvietnē: <https://du.lv/> šobrīd (14.04.2025.) nav publicēta informācija par licencējamo studiju programmu. Kā ekspertu klātienēs vizītes laikā norādīja DU vadība, šī informācija tiks publicēta mājaslapā un izplatīta publiski tikai pēc licences saņemšanas.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [1]

PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” tematika un mērķis ir aktuāli un saskan ar DU Attīstības stratēģiju, tomēr studiju programmas mērķa formulējums un tā sasaiste ar studiju uzdevumiem un rezultātiem nav pietiekami konkrēta un strukturēta.

Studiju programmas izstrādes process ir noticis saskaņā ar DU iekšējo kārtību, taču būtisko ieinteresēto pušu – īpaši darba devēju un studējošo – līdzdalība nav bijusi pietiekami plānota, sistemātiska un jēgpilna.

Lai arī studiju rezultāti atbilst LKI 6. līmenim, ieteicama to papildu precizēšana, iekļaujot pētnieciskās, komunikatīvās un kritiskās domāšanas prasmes.

DU pieredze ar līdzīgu profesionālās pilnveides programmu liecina par pieprasījumu un vienlaikus par izaicinājumiem reflektantu piesaistē, īpaši, ja nav finanšu atbalsta mehānismu.

Jaunās studiju programmas izveide balstās uz reālu vajadzību signāliem no nozares, taču trūkst datu analīzes, kas pamatotu tās ilgspēju un potenciālu ilgtermiņā.

Studiju programmas attīstības perspektīvas ir identificētas vispārējā līmenī, balstoties uz nozares politiskajiem dokumentiem un amatpersonu viedokļiem, taču trūkst datu analīzes un konkrētu, strukturētu attīstības scenāriju.

Starptautiskās un vietējās sadarbības virzieni ir iezīmēti, tomēr trūkst skaidra plāna, kā šī sadarbība tiks izmantota studiju procesā un studentu profesionālās attīstības nodrošināšanai – piemēram, prakses, pētniecības, apmaiņas vai turpmāko studiju iespēju veidā.

Studiju programmas pēctecības jautājums studiju virziena ietvaros vēl nav pilnvērtīgi izstrādāts, un šobrīd tas balstās uz nākotnes iecerēm, nevis reāliem risinājumiem.

Studiju programmas un iegūstamā grāda nosaukumā lietoti atšķirīgi jēdzieni – “krīžu vadība” un “krīžu pārvaldība”, kas terminoloģiski augstākās izglītības kontekstā atšķiras pēc nozīmes un lietojuma līmeņa. Lai arī studiju programmas saturs un mērķis vairāk atbilst stratēģiskai un sistēmiskai pieejai krīžu risināšanā, kas saskan ar jēdzienu “pārvaldība”, šobrīd šī terminoloģiskā neatbilstība var radīt neskaidrību par studiju programmas saturu un studiju rezultātiem.

Daļējas atbilstības novērtējumu pamato arī tas, ka studiju programmas izstrādes procesā nepilnīgi analizēti augstskolas veiktspējas rādītāji un reflektantu tendences, kā arī studiju programmas pozicionējums attiecībā pret citu valstu bakalaura studiju programmām nav pietiekami detalizēts. Tāpat attīstības perspektīvas un pēctecības mehānismi formulēti vispārīgi, bez sasaistes ar strukturētu plānu vai prognozēm.

Stiprās puses:

1. Studiju programma atbilst DU stratēģijai un stiprina esošo studiju virzienu, kas ir akreditēts.
2. Tematiskais virziens ir nozīmīgs valsts un reģionālās drošības kontekstā.
3. DU pieredze šajā studiju virzienā, institucionālā kapacitāte un pašvaldību izrādītā interese liecina par labu bāzi studiju programmas uzsākšanai, ja tiks stiprināti tās pamatojuma un datu analīzes aspekti.
4. DU jau darbojas studiju virziens ar līdzīgu tematisko fokusu, kurā ir stabils studējošo skaits un salīdzinoši zems atbirums.
5. DU ir praktiska pieredze līdzīgas profesionālās pilnveides programmas īstenošanā civilās aizsardzības jomā, kas ļāvusi identificēt mērķauditorijas vajadzības.
6. Darba devēji izrāda skaidru interesi un formulē sagaidāmās absolventu kompetences.

Vājās puses:

1. Trūkst datus balstīta, analītiska studiju programmas izveides pamatojuma.
2. Nepietiekama ieinteresēto pušu iesaiste studiju programmas izstrādes agrīnajos posmos.
3. Mērķis, uzdevumi un rezultāti nav skaidri savstarpēji sasaistīti, īpaši akadēmiskās studiju programmas formāta kontekstā.
4. Studiju programmas raksturojumā nav iekļauta strukturēta DU veikspējas rādītāju analīze (piemēram, reflektantu uzņemšanas dinamika, atbirums, studiju programmu pieprasījums).
5. Studējošo piesaistes plāna pamatu veido mutiskas vienošanās ar pašvaldībām un pieņēmumi par potenciālajiem reflektantiem, nevis mērķauditorijas izpēte vai pieprasījuma prognozes.
6. Studiju programmas raksturojums neveido pietiekamu pamatojumu tās ilgtspējai, balstoties uz datiem vai empīrisku izvērtējumu.
7. Pēctecības iespējas ar DU otrā cikla studiju programmām un īsā cikla studijām nav izstrādātas sasaistē ar šo studiju programmu.
8. Studiju programmas un iegūstamā grāda nosaukumā izmantoti atšķirīgi termini (“vadība” un “pārvaldība”), kas nav sinonīmi un var radīt neskaidrības par studiju programmas saturu un absolventu sagatavotību.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.			X	
3.			X	
4.			X	

Prasības [1] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	
Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut		X		Prasība novērtēta kā daļēji izpildīta, jo, lai gan PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” tematika atbilst studiju virzienam “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” un DU stratēģijai, trūkst datus balstīta izveides pamatojuma, pietiekamas ieinteresēto pušu iesaistes, kā arī skaidras studiju rezultātu sasaistes ar mērķiem un uzdevumiem.

II. Resursi un nodrošinājums

Prasība [2]: Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Analīze

1. Studiju bāze, ietverot iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) un nepieciešamo palīgpersonālu, ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Studiju programmas izstrādē ņemta vērā pieredze no Ukrainas (Odesas civilā dienesta vadības) un Polijas (Academia WSB), kas parāda, ka mūsdienīga studiju bāze un infrastruktūra ir būtiska kvalitatīvai mūsdienīgai augstākajai izglītībai (SPR 12. lpp).

Studiju bāze un iesaistītās struktūrvienības:

PC ASP "Stratēģiskie riski un krīžu vadība" tiks īstenota Humanitāro un sociālo zinātņu fakultātē (HSZF). DU pašreizējā struktūra ietver tikai divas fakultātes, un visas sociālo, tiesību un vadībzinātņu programmas tiek īstenotas HSZF. Studiju programma tiks īstenota Tiesību, vadībzinātnes un ekonomikas katedrā (TVEK). Tā nodrošina tādus studiju kursus kā Stratēģiskā plānošana, Krīžu komunikācija, Normatīvo aktu izstrāde. Starpdisciplināri studiju kursi norisināsies sadarbībā ar Psiholoģijas katedru (Krīzes psiholoģija), Veselības aprūpes laboratoriju (Dabaszinātņu un veselības aprūpes fakultātē jeb DVAF) - (Civilās aizsardzības un neatliekamās medicīnas simulācijas), Dzīvības zinātņu un tehnoloģiju institūtu (Scenāriju modelēšana un datu analītika). Studiju programmas atbalsta struktūras ir DU bibliotēka, e-studiju centrs (Moodle), DU Studiju daļa un IT dienests, kas nodrošina e-vidi, resursu pieejamību un studiju administrāciju

Programmas direktors (akadēmiskais darbinieks ar Dr.sc.adm./drošībā) nodrošina studiju programmas saturisko attīstību, koordinē katedras darbu un atskaitās HSZF dekānam.

Studiju programmu padome (6–8 locekļi – no TVEK, DVAF, nozares profesionāļi un studējošie) reizi semestrī izvērtē sasniedzamos rezultātus, praksi un kvalitātes indikatorus.

Lēmumu pieņemšana norisinās: Programmas padome → HSZF Studiju komisija → DU Studiju padome → DU Senāts, nodrošinot caurspīdīgu kvalitātes vadību un atbilstību DU iekšējai regulai un valsts prasībām. Praktiskos jautājumus apkopo Studiju koordinators (reģistrācija, prakses līgumi).

Kritērijā norādītā studiju bāze un nepieciešamais palīgpersonāls ir apzināti un ir atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

2. Informatīvā un metodiskā bāze, datubāzes un bibliotēkā pieejamā literatūra atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

DU bibliotēka ir būtiska sastāvdaļa akadēmiskās vides atbalstam un nodrošina atbilstošus resursus, kas nepieciešami PC ASP "Stratēģiskie riski un krīžu vadība" sekmīgai īstenošanai. Bibliotēkas infrastruktūrā ietilpst brīvpieejas lasītava ar 60 darba vietām (t. sk. 15 datorizētām), abonements, starpbibliotēku pakalpojumi, bibliogrāfijas un informācijas sektors. Pieejams elektroniskais katalogs, automatizēta lietotāju apkalpošana un plašs pakalpojumu klāsts tiešsaistē. Eksperti klātienē vizītē bibliotēkā noskaidroja, ka 2025. gadā studiju programmas nodrošināšanai pasūtītas 40 grāmatu vienības angļu valodā, no kurām 27 jau saņemtas, bet 13 atrodas ceļā. Grāmatu atlase veikta ciešā sadarbībā ar studiju programmas mācībspēkiem, balstoties uz konkrētu kursu saturu, un saskaņota ar DU Budžeta komisiju. Šī informācija tika apstiprināta ekspertu sarunās ar DU bibliotēkas direktori un studiju programmas direktoru (atsauce uz sarunu 2025. gada 3. aprīļa klātienē vizītē). DU tīklā ir nodrošināta piekļuve desmit abonētām starptautiskām datubāzēm, kā arī piecām Latvijas datubāzēm. Tostarp Scopus, Web of Science un ScienceDirect – augstākās kvalitātes multidisciplināri informācijas resursi, nodrošina piekļuvi jaunākajām publikācijām krīžu vadības, iekšējās drošības, tiesību zinātņu un vides drošības jomās; EBSCO un Cambridge Journals Online – aptver plašu spektru ar specializētajiem zinātniskajiem žurnāliem un e-grāmatu kolekcijām; CEPOL (ES Tiesībaizsardzības apmācību

aģentūra) – ļauj studentiem iepazīties ar specializētiem apmācību materiāliem un kursiem e-vidē, kas saistīti ar krīžu vadību un civilās aizsardzības jomu. No Latvijas datubāzēm pieejamas LETA, nozare.lv, Lursoft, Letonika un Latvijas standarts, kas nodrošina piekļuvi aktuālajai normatīvajai informācijai, mediju analīzei un uzņēmējdarbības videi – būtiskām komponentēm studiju kursu "Normatīvo aktu izstrāde un dokumentu pārvaldība", "Ekonomiskā drošība" un "Darbības nepārtrauktības plānošana" īstenošanai.

Saskaņā ar ekspertu vērtējumu, DU pieejamais datubāzu un literatūras klāsts atbilst starptautiski atzītiem akadēmiskajiem standartiem. Eksperti norāda, ka īpaši vērtīga ir starpdisciplinārā pieeja – iespēja kombinēt juridisko, drošības, psiholoģijas, IT un vides zinātņu avotus.

Taču vienlaikus tiek ieteikts regulāri papildināt e-grāmatu kolekcijas, īpaši krīžu vadības, drošības politikas un starptautisko attiecību jomās; paplašināt piekļuvi praktiskām vadlīnijām un simulāciju rokasgrāmatām; nodrošināt regulāru studējošo un docētāju aptauju rezultātu analīzi par informācijas resursu atbilstību studiju vajadzībām.

Loģistikas sarežģītība pasūtītajām jaunajām grāmatām var ietekmēt laicīgu materiālu pieejamību studējošajiem, kaut arī tiek nodrošināts starpbibliotēku abonements un regulāra papildināšana.

Ekspertu klātienēs vizītes laikā demonstrētā e-studiju vide liecina par būtisku progresu studiju procesa digitalizācijā, tomēr visu studiju kursu informācija nav pilnībā pieejama un nav pilnvērtīgi strukturēta atbilstoši studiju rezultātu sasniegšanai. Lai gan tika parādīti vairāki e-kursi, ne visos gadījumos bija redzama vienota pieeja saturam, metodoloģijai un novērtēšanas rīkiem.

Eksperti uzskata, ka, lai nodrošinātu augstvērtīgu un caurspīdīgu studiju procesu, būtiski ir: vienoti kritēriji studiju kursu izstrādei un ieviešanai e-vidē; pārskatāma un pieejama studiju rezultātu kartēšana; konsekventa praktisko uzdevumu un zināšanu pārbaudes metodoloģija. Zināšanu pārbaudes mehānismi e-vidē tika parādīti daļēji, un atsevišķos studijuursos tie vēl nav izstrādāti pilnā apmērā. Diskusiju platformu un novērtēšanas rīku izmantošana šķiet iespējama, taču to efektivitāti varētu vērtēt tikai padziļinātā lietojamības analīzē un atsauksmju analīzē no studējošajiem un mācībspēkiem.

DU bibliotēkas resursi, to pārvaldības mehānismi un sinhronizācija ar e-studiju vidi ļauj pilnvērtīgi nodrošināt nepieciešamo akadēmisko atbalstu gan studējošajiem, gan mācībspēkiem. Sadarbība ar mācībspēkiem grāmatu iegādē un bibliotēkas regulārā komunikācija ar fakultātēm liecina par atbildīgu un uz kvalitāti orientētu pieeju. Eksperti secina, ka informatīvā studiju bāze ir atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

3. Finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

PC ASP "Stratēģiskie riski un krīžu vadība" īstenošanai nepieciešamā finanšu bāze ir pamatoti aprēķināta un nodrošināta no vairākiem avotiem, tai skaitā valsts budžeta dotācijām (izglītības finansējums), studiju maksas (maksas vietas un studentu līdzmaksājums), zinātnes bāzes finansējuma no Izglītības un zinātnes ministrijas, DU iekšējā pētniecības projektu konkursa fondiem, projektiem (ERAF, ESF u.c.) mācību materiālās bāzes pilnveidei.

Saskaņā ar DU Finanšu un uzskaites daļas veikto aprēķinu, viena studējošā izmaksas studiju programmas īstenošanai ir 15 289,08 EUR. Šajā summā ir iekļauti darba algas fonds un darba devēja VSAOI, komandējumi, materiāli, energoresursi, inventārs, grāmatu un iekārtu iegāde, investīcijas un studentu sociālais nodrošinājums.

Kvalitatīva studiju procesa nodrošināšanai nepieciešamais minimālais studējošo skaits ir 9. Izmaksu detalizēts sadalījums un metodoloģija atrodami 19. pielikumā. DU mājaslapā (<https://du.lv/gribu-studet/studiju-maksa-un-atlaides/>) publicētā informācija liecina, ka studiju maksa DU pirmā cikla studiju programmās 2024./2025. gadā ir 1600 EUR/gadā. Pēc informācijas SPR, studiju programma tiks īstenota no valsts dotētām budžeta vietām, kā arī ieņēmumiem no studiju maksas. Studējošajiem ir iespēja pretendēt uz studiju maksas atlaidēm Tas rada pietiekamu pieejamību un finansiālo elastību, īpaši studentiem no Latgales reģiona, kam DU ir nozīmīgs izglītības centrs.

Konkrētas potenciālās izmaksu un resursu plānošanas riska svārstības (piemēram, inflācija vai neparedzēti infrastruktūras uzlabojumi) var radīt papildu slogu budžetam, taču pašreizējais finansējuma modelis ar to rēķinās.

Eksperti, izvērtējot studiju programmas finansējumu un izmaksu struktūru, atzīst, ka izmaksu apjoms ir pamatots un atbilst studiju kvalitātes nodrošināšanas prasībām, ņemot vērā mūsdienu akadēmiskās vides vajadzības; studiju programmas izmaksu struktūra aptver visus būtiskos komponentus – akadēmisko personālu, infrastruktūru, materiāltehnisko nodrošinājumu un sociālos aspektus; finansējuma avoti ir daudzveidīgi un samērīgi sadalīti, kas veicina ilgtspējīgu studiju programmas attīstību; zinātnes bāzes attīstības finansējums un iespēja piedalīties DU pētniecības projektu konkursos nodrošina pētniecības integrāciju studiju procesā; studentu līdzmaksājums un valsts dotācija kopā ar budžeta pārvaldības mehānismiem nodrošina stabilu finansiālo pamatu studiju programmas īstenošanai.

Studiju programmas īstenošanas finansiālā bāze ir pietiekama, avoti ir skaidri definēti un strukturēti, savukārt izmaksu aprēķins – detalizēts un caurspīdīgs. DU demonstrē spēju piesaistīt gan valsts, gan projektu finansējumu, kā arī sniegt studentiem atbalsta mehānismus un finansiālas priekšrocības, lai mazinātu sociālo nevienlīdzību.

4. Materiāltehniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

DU pēdējo gadu laikā ir sistemātiski un stratēģiski pilnveidojusi studiju un pētniecības infrastruktūru, veicot mērķtiecīgas investīcijas vairāku ERAF projektu ietvaros (SPR 16.lpp.). Šīs investīcijas ietver gan mācību korpusu renovāciju, gan laboratoriju tehnoloģisko aprīkojumu un vides pieejamības risinājumus. Rezultātā universitātes rīcībā ir multifunkcionāla studiju vide, kas atbilst gan klasiskās akadēmiskās izglītības, gan specializēto, praktisko kursu vajadzībām.

Studiju programma "Stratēģiskie riski un krīžu vadība" ir izteikti starpdisciplināra, un tās īstenošanai ir svarīga iespēja veidot integrētu mācību vidi, kas ļauj kombinēt teorētiskas zināšanas ar praktiskām iemaņām dažādās krīžu vadības situācijās. DU esošā materiāltehniskā bāze šo iespēju nodrošina vairākos aspektos:

- Kriminālistikas laboratorija – piemērota katastrofu, civilās aizsardzības un iekšējās drošības situāciju simulācijām un izpētei;
- Psihoģijas laboratorija – veicina praktisko iemaņu apguvi krīzes psiholoģijas un stresa vadības kontekstā;
- Veselības aprūpes laboratorijas – ar neatliekamās palīdzības un militārās medicīnas simulācijas iespējām;
- Multimediju un videotehnoloģiju aprīkojums – nodrošina reālu scenāriju izspēli un videonovērošanas analīzi simulētās krīzes situācijās.

Ekspertu ieskatā, šāds infrastruktūras klāsts sniedz iespēju daudzdimensionāli trenēt lēmumu pieņemšanas, sadarbības un atbildības prasmes, kas ir īpaši būtiskas stratēģiskās krīžu pārvaldības procesā.

DU studiju telpas atbilst universālās pieejamības principiem, kas ir īpaši nozīmīgi laikmetīgā augstākās izglītības izpratnē:

- personām ar kustību traucējumiem nodrošināta piekļuve ar uzbrauktuvēm, pacelājiem un pielāgotiem liftiem;
- auditorijas ir aprīkotas ar skaņas pastipriņošu un projicēšanas tehniku, kas nodrošina informācijas pieejamību arī personām ar redzes un dzirdes traucējumiem;
- mācību korpusos ierīkotas bērnistabas jaunajiem vecākiem, rotaļu telpas un regulējama augstuma galdi, kas veicina iekļaujošu studiju vidi.

Akadēmiskās vides eksperte norāda, ka DU infrastruktūra pārsniedz minimālās prasības, kas noteiktas augstākās izglītības iestādēm studiju vides nodrošināšanai. Īpaši augstu tiek novērtēta simulācijas iespēju pieejamība – būtiska krīzes vadības izglītībā; tehniskās drošības un loģistikas infrastruktūras sasaiste ar mācību saturu; iespēja izmantot specializētas telpas starpdisciplināri – piemēram, kombinējot psiholoģiju, kibernetiku un tiesību zinātnes.

Lai arī DU piedāvā mūsdienīgi aprīkotu vidi iekšējo krīzes simulāciju organizēšanai, tas tomēr ierobežo iespēju trenēties ārpus laboratorijas apstākļiem. Trūkst piekļuves sadarbības partneru infrastruktūrai un resursiem, kas ļautu veikt krīzes scenāriju izpēli reālā vai tam pietuvinātā vidē, tādējādi samazinot mācību procesa autentiskumu un efektivitāti.

DU materiāltehniskā bāze ir pilnībā piemērota un kvalitatīvi atbalsta PA ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” īstenošanu. Tā nodrošina mūsdienīgu, funkcionālu, pieejamu un simulācijās balstītu vidi, kas atbilst gan Latvijas, gan starptautiskiem standartiem krīžu vadības speciālistu sagatavošanā. Turklāt esošā bāze tiek regulāri papildināta un modernizēta, kā liecina aktuālie projekti infrastruktūras pilnveidei Veselības ministrijas un ES fondu ietvaros.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [2]

Pamatojoties uz iegūto informāciju par DU PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” resursiem un materiāltehnisko nodrošinājumu, var secināt, ka studiju un informatīvā bāze, kā arī finansiālā un materiāltehniskā bāze ir labi attīstītas un atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem. DU studiju bāze PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” īstenošanai ir strukturāli pilnīga – tā apvieno kvalificētu akadēmisko personālu, modernu laboratoriju klāstu un funkcionālu e-studiju vidi; savukārt identificētās nepilnības ir pārvaldāmas ar mērķtiecīgiem kvalitātes uzlabojumiem un elastīgu budžeta plānošanu.

Stiprās puses:

1. Studiju programmas īstenošanā ir iesaistītas vairākas DU struktūrvienības – fakultātes, institūti, laboratorijas un atbalsta centri – kas nodrošina studiju satura, praktisko prasmju un pētniecības integrāciju.
2. E-studiju vide ir pilnībā funkcionāla un atbilst mūsdienīgas augstākās izglītības prasībām (nodrošina studiju materiālus, e-testēšanu, diskusiju platformas u.c.).
3. DU bibliotēkā ir pietiekams grāmatu un žurnālu krājums.
4. DU informatīvā un metodiskā bāze, tai skaitā bibliotēkas krājums un e-resursi, ir būtisks pamats kvalitatīvam studiju procesa nodrošinājumam. Īpaši nozīmīga šajā kontekstā ir mācību un zinātniskās literatūras atlases un atjaunošanas sistēma, kas balstās uz ciešu sadarbību starp bibliotēku, programmas direktoru un docētājiem.
5. Studiju programmas finansējums nodrošina ilgtspējīgu studiju procesa norisi.
6. Universitāte ilgstoši investējusi modernās studiju un pētniecības laboratorijās, kas dod iespēju studējošajiem apgūt praktiskās iemaņas.
7. Nodrošināta vides pieejamība studentiem, lai īstenotu kvalitatīvu studiju procesu.

Vajās puses:

1. Neraugoties uz redzamo progresu studiju procesa digitalizācijā, studiju programmas īstenošanā vēl joprojām pastāv nepilnības, kas var ietekmēt studiju kvalitāti un caurspīdīgumu.
2. Konkrētas potenciālās izmaksu un resursu plānošanas riska svārstības (piemēram, inflācija vai neparedzēti infrastruktūras uzlabojumi) var radīt papildu slogu budžetam, taču pašreizējā finansējuma modelī tas ir ņemts vērā.
3. Loģistikas sarežģītība pasūtītajām jaunajām grāmatām var ietekmēt laicīgu materiālu pieejamību studējošajiem, kaut arī tiek nodrošināts starpbibliotēku abonements un regulāra papildināšana.
4. Lai gan DU nodrošina modernu materiāltechnisko bāzi simulāciju veikšanai iekšēji, ierobežotas ir iespējas izmantot ārējās vides – piemēram, sadarbības iestāžu infrastruktūras – pilnvērtīgai krīzes scenāriju izspēlei reālā vidē.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.		X		
3.		X		
4.	X			

Prasības [2] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	
Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltechniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	X			Daugavpils Universitātes nodrošinājums sekmē kvalitatīvu PC ASP "Stratēģiskie riski un krīžu vadība" īstenošanu. Kopumā pieejamie resursi un infrastruktūra spēj pilnvērtīgi nodrošināt studējošajiem nepieciešamo akadēmisko un praktisko kompetenci. Identificētās potenciālās vājās puses ir pārvaldāmas ar esošo resursu plānošanu un attīstības stratēģiju.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Prasība [3]: Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Analīze

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilst LKI/EKI attiecīgā līmeņa prasībām, valsts standartam, profesiju standartam vai profesionālās kvalifikācijas prasībām un citām attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots un nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju programmas saturs ir tematiskā ziņā atbilstošs studiju mērķim un aptver aktuālas jomas krīžu pārvaldībā, nacionālajā drošībā un risku analīzē. Tomēr ekspertu ieskatā ir nepieciešama padziļinātāka izvērtēšana par satura strukturējumu un saturisko prioritāšu noteikšanu, lai nodrošinātu skaidru atbilstību nozares attīstības tendencēm un darba tirgus vajadzībām. Studiju programmas raksturojumā (SPR) norādīts, ka programmas “saturs ir veidots, balstoties uz veikto kartējumu, lai studijuursos sasniedzamās zināšanas, prasmes un kompetences nodrošinātu mērķa sasniegšanu.” (SPR 20.lpp.) Kartējuma tabula 14. pielikumā liecina, ka lielākā daļa studiju kursu ir sasaistīti ar vairākiem studiju rezultātiem. Tomēr ekspertu ieskatā šī kartēšana atspoguļo formālu, nevis saturiski izsvērtu sasaisti starp kursu saturu un programmas sasniedzamajiem rezultātiem. Piemēram, studiju kurss “Projektu pārvaldība” ir sasaistīts tikai ar vienu no deviņiem programmas rezultātiem, un tas liecina par ierobežotu šī kursa ieguldījumu kopējā mērķa sasniegšanā. Turklāt kartējumā nav norādīts, kādiem tematiem vai aktivitātēm atbilst katrs rezultāts, līdz ar to trūkst skaidras sasaistes loģikas. Eksperti arī norāda uz saturisku nesaskaņotību studiju kursu klasifikācijā pēc to nozīmīguma un funkcijas programmā. Piemēram, nav skaidrs, kādēļ studiju kurss “Mākslīgais intelekts” iekļauts nozares teorētiskajos pamatkursos, kamēr tematiskā ziņā būtiskais kurss “Kiberdrošība” ir iekļauts tikai ierobežotās izvēles daļā. Šāda izvēle nerada pārliecību par studiju satura strukturēšanu pēc nozīmīguma un prioritātēm. Tāpat eksperti norāda, ka studiju programmas ierobežotās izvēles (B daļas) kursu piedāvājums ir ļoti šaurs – obligāti jāapgūst 99 KP, bet piedāvāti tikai 102 KP. Ņemot vērā, ka atsevišķi kursi ir apjomīgi (piemēram, “Kiberdrošība” – 9 KP), faktiski izvēles iespējas ir ierobežotas. Ieteicams paplašināt piedāvāto kursu kopapjomu vismaz līdz 108 KP, lai nodrošinātu reālu izvēles brīvību un atbilstību izvēles daļas principiem.

Lai nodrošinātu studiju programmas mērķa un studiju rezultātu sasniegšanu, nepieciešams izstrādāt skaidru, detalizētu kartējumu, kurā būtu norādīts, kuri konkrēti studiju kursi un to konkrētie studiju kursa rezultāti palīdz sasniegt konkrētus studiju programmas studiju rezultātus. Pašreizējā 14. pielikumā (Studiju kursu kartējums) ir sniegts vispārējs pārskats par saistību starp kursiem un studiju rezultātiem, tomēr šī sasaistes loģika nav konsekventi iedzīvināta studiju kursu aprakstos. Piemēram, atsevišķos kursu aprakstos rezultāti ir norādīti, taču nav skaidri parādīts, kā konkrētais kurss palīdz attīstīt studiju programmas līmeņa rezultātus. Tāpat nav definēts, kā konkrētie pārbaudes uzdevumi palīdz novērtēt šo rezultātu sasniegšanu.

Ieteicams izstrādāt detalizētu kartējumu, kas sasaista studiju programmas studiju mērķi, uzdevumus, studiju rezultātus un konkrētos kursus, tostarp pārbaudes formas un sasniedzamos rezultātus katrā kursā. Šāda struktūra veicinātu pārskatāmību, atbilstību LKI 6. līmeņa prasībām un sniegtu pārliecinošāku pamatojumu par programmas satura un rezultātu savstarpējo atbilstību.

Papildus jānorāda, ka programmas saturā vēl būtu nepieciešams skaidrāk atspoguļot sasaisti ar darba tirgus vajadzībām un konkrētām profesionālajām darbībām šajā jomā. Pašlaik nav viennozīmīgi izprotams, kā studiju programmas saturs gatavo studējošos noteiktām lomām vai

atbildībām valsts un pašvaldību institūcijās. Tāpat prakses kursa aprakstā trūkst detalizētas informācijas par prakses norisi, vērtēšanas kritērijiem un atbildīgo iesaisti. Šādas nianšes ir būtiskas, lai nodrošinātu skaidru saikni starp akadēmisko sagatavotību un nozares profesionālajām prasībām.

Analizējot DU PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” 16. pielikumu “PCASP Stratēģiskie riski un krīžu vadība atbilstības valsts izglītības standartam novērtējums”, ekspertu ieskatā ir konstatējams, ka studiju programmas plāns atbilst Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumiem Nr. 240. Studiju programmas apjoms pilna laika klātienēs studijās ir noteikts 180 KP, no kuriem 15 KP paredzēti bakalaura darba izstrādei. Tāpat studiju programma nodrošina nepieciešamo obligātās (ne mazāk kā 60 KP), ierobežotās izvēles (ne mazāk kā 30 KP) un izvēles daļas struktūru.

Lai arī formālās atbilstības prasības ir izpildītas, saturiski jāvērtē, vai izvēlētais studiju kursu saturs un apjoms nodrošina efektīvu krīžu pārvaldības kompetenču attīstību. Klātienēs vizītes laikā darba devēju (īpaši Aizsardzības ministrijas) pārstāvji norādīja, ka efektīvai speciālistu sagatavošanai būtu nepieciešams lielāks uzsvars uz pamata zināšanu stiprināšanu, īpaši tādās jomās kā krīžu vadība, darbības nepārtrauktības plānošana, risku analīze un nacionālā drošība. Ekspertu ieskatā būtu lietderīgi restrukturizēt daļu no studiju programmas satura, stiprinot minētās pamatjomas un palielinot kontaktstundu un kredītpunktu apjomu tādosursos kā "Darbības nepārtrauktības plānošana" un "Riska un krīzes ietekmes analīze". Šāda pieeja labāk nodrošinātu studiju programmas atbilstību nozares darba tirgus prasībām un stiprinātu programmas praktisko aktualitāti.

Studiju kursu aprakstos konstatētas vairākas būtiskas nepilnības, kas ietekmē studiju procesa kvalitāti un caurspīdīgumu. Piemēram, kursam “Nacionālā drošība un visaptverošā valsts aizsardzība” norādītas neatbilstošas priekšnosacījumu prasības – kā obligāti apgūstami minēti kursi, kas saskaņā ar studiju plānu tiek īstenoti vēlāk. Šāda neatbilstība starp kursa priekšnosacījumiem un studiju plānu ir pretrunā ar secīgas studiju procesa organizācijas principiem. Tāpat vairākos kursu aprakstos nav definēti to īstenošanas mērķi (piemēram, “Psiholoģijas un loģikas pamati”), kas ir pretrunā ar Augstskolu likuma 56.¹ panta prasību par studiju kursa apraksta strukturēšanu. Eksperti arī konstatē tematisku pārklāšanos studijuursos “Stratēģiskā plānošana un resursu pārvaldība” un “Risku un krīžu ietekmes analīze”, kur abos ietverts līdzīgs saturs par risku pārvaldības un vadības jautājumiem. Ieteicams precizēt kursu saturu, nodrošinot to savstarpēju diferencētību un izvairoties no satura dublēšanās. Studiju kursa “Profesionālā svešvaloda” aprakstā norādīts, ka tajā tiks apgūta angļu valoda, tomēr kā pasniegšanas valoda norādīta latviešu valoda. Šāda pretruna var radīt neskaidrības par kursa saturu un īstenošanas pieeju, tādēļ nepieciešams to precizēt, nodrošinot loģisku sasaisti starp apgūstamo valodu un pasniegšanas valodu.

Eksperti konstatē būtiskas nekonsekvences studiju kursu aprakstos attiecībā uz studiju rezultātu vērtēšanu, kas neatbilst Augstskolu likuma 56.¹ panta prasībām. Lai gan vairāki kursu apraksti ir veidoti korekti, būtiska daļa (vairāk nekā 13 kursi) satur nepilnīgu vai pretrunīgu informāciju par to, kā konkrētās mācību un pārbaudes formas tiek sasaistītas ar gala vērtējumu un studiju rezultātiem, nav norādīta skaidra pārbaudes darbu struktūra, vērtēšanas kritēriji vai gala vērtējuma veidošanās proporcijas. Šāda pieeja apgrūtina studentiem saprotamu mācību procesa pārvaldību un vērtējuma prognozējamību. Biežāk konstatētās problēmas ir šādas:

- nav norādīts vērtēšanas īpatsvars (procentos) dažādām pārbaudēm – piemēram, nav skaidrs, cik lielu daļu no gala vērtējuma veido referāts, pārbaudes darbs, eksāmens vai semināru aktivitāte;
- nav definēts gala pārbaudījuma veids – piemēram, “eksāmens” vai “ieskaite” norādīti paralēli vai vispār nav minēti;

- dažos gadījumos kopējais vērtējuma procentuālais sadalījums pārsniedz 100%, piemēram, kursā “Civilā aizsardzība I un II”;
- dažādu sadaļu informācija nesakrīt, piemēram, kursā “Normatīvo aktu izstrāde un dokumentu pārvaldība” atšķiras prasības no sākotnējās informācijas un gala pārbaudījuma sadaļas;
- nav sasaistes ar studiju rezultātiem, proti, nav skaidrs, kuras pārbaudes formas pārbauda kurus studiju kursa rezultātus.

Lai nodrošinātu studiju programmas caurskatāmību, likumdošanas atbilstību un vienotu akadēmisko kvalitāti, visiem studiju kursu aprakstiem **nepieciešams precīzi norādīt:**

- priekšnosacījumus kursa apguvei (saskaņā ar studiju plānu),
- nodrošināt saskaņu starp kursa mērķi, īstenošanas saturu, sasniedzamajiem rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem;
- katrā kursa aprakstā precīzi norādīt pārbaudījumu veidus un to īpatsvaru gala vērtējumā;
- viennozīmīgi definēt gala pārbaudījumu veidu – ieskaite vai eksāmens;
- izveidot vienotu struktūru “Prasības kredītpunktu iegūšanai” sadaļai visos kursu aprakstos, kas palīdzētu novērst formālu atšķirību ietekmi uz satura kvalitāti.

Studiju programmas īstenošanas forma – pilna laika klātienē studijas – nav konsekventi atspoguļota studiju kursu aprakstos. Konkrēti, 28 no 35 kursu aprakstiem ietver norādi, ka “lekcijas notiek attālināti (klātienē studijas tiešsaistē), taču ir iespēja tās vadīt hibrīdā veidā”. Šāds formulējums neatbilst pilna laika klātienē studiju definīcijai, kā to paredz normatīvie akti. Šī nekonsekvence rada divus riskus: 1) studējošajiem var nebūt skaidrs, kāda būs reālā studiju procesa organizācija (klātienē vai attālināti), 2) licencēšanas procesā netiek nodrošināta normatīvā atbilstība izvēlētajai studiju formai. Ieteicams no visiem kursu aprakstiem dzēst šādas pretrunīgas norādes par lekciju attālinātu formu, ja vien studiju programma netiek īstenota kā jaukta (hibrīd) forma. Pretējā gadījumā studiju procesa plānošana un resursu nodrošinājums jāprecizē atbilstoši izvēlētajam modelim.

Studiju kursu aprakstos konstatēti vairāki būtiski trūkumi, kas ietekmē satura kvalitāti un studiju rezultātu sasniedzamību:

- Vairāk nekā 13 studiju kursu aprakstos nav skaidri formulētas prasības kredītpunktu iegūšanai un gala vērtējuma veidošanas loģika (piemēram, kursiem “Sabiedrības veselība”, “Civilā aizsardzība I un II”, “Nacionālā drošība un visaptverošā valsts aizsardzība”, “Ekonomiskā drošība” u.c.).
- Vairākos aprakstos dublēti pārbaudes veidi (piemēram, gan eksāmens, gan ieskaite vienlaikus) vai vērtējuma komponentes pārsniedz 100% apjomu.
- Studiju kursu rezultāti bieži nav sasaistīti ar kursa saturu un studentu patstāvīgo darbu. Piemēram, dominē viena tipa patstāvīgais darbs – referāti – vismaz 14 kursu aprakstos.
- Kursa rezultātu kartējums ar programmas rezultātiem (pielikums Nr.14) nav konsekventi īstenots – daļā kursu rezultāti netiek sasaistīti ar programmas līmeņa rezultātiem vai rezultātu skaits ir nesaskaņots.

Šīs nepilnības ietekmē studiju procesa pārskatāmību un studējošo izpratni par prasībām. DU ieteicams pārskatīt visus kursu aprakstus, **nodrošinot:** skaidru un viennozīmīgu rezultātu formulējumu, sasaisti ar saturu un pārbaudēm, dažādību patstāvīgajos uzdevumos (piemēram, simulācijas, situāciju analīzes, prezentācijas), korektu sasaisti ar studiju programmas mērķiem un rezultātiem.

Analizējot izmantoto literatūru un informācijas avotus studijuursos, konstatēta virkne problēmu, kas apgrūtina studiju satura aktualitātes un akadēmiskās kvalitātes izvērtējumu. Daudzos studijuursos (piemēram, “Sabiedrības veselība”, “Ekoloģiskā drošība”, “Mākslīgais intelekts”, “Krīzes

situāciju vadība un lēmumu pieņemšanas metodes”, “Riska un krīzes ietekmes analīze” u.c.) dominē novecojuši (nav publicēti pēdējo 5 gadu laikā) vai nekonkretizēti avoti, kas neatspoguļo pēdējo gadu būtiskākos notikumus un zinātnes attīstību (piemēram, Covid-19, karš Ukrainā, digitālo drošību un viltus ziņu problēmas). Starp šiem kursiem ir “Mākslīgais intelekts”, “Ekoloģiskā drošība”, “Riska un krīzes ietekmes analīze”, “Tautsaimniecības noturība krīzes un kara gadījumā” u.c. Vairāki kursi nesatur nevienu zinātnisko rakstu vai profesionālu avotu, piemēram, “Sociālā aprūpe krīzes situācijās”, kas ir pretrunā ar kvalitatīva akadēmiskā satura nodrošinājumu. Daļā aprakstu netiek norādīta avotu izdošanas vieta, izdevējs vai pieejas datums, kas traucē izvērtēt to aktualitāti un uzticamību. Nav izvērtēta avotu piemērotība akadēmiskajam līmenim – dažviet izmantoti blogi, popularizējoši resursi vai tikai normatīvie akti, neietverot zinātnisko kontekstu. Īpaši problemātisks ir gadījums ar interneta avotu “globalaffairs.ru”, kas Latvijā ir bloķēts. Tas iekļauts bez skaidrojuma studijuursos “Starptautiskās attiecības un drošība” un “Nacionālā drošība un visaptverošā valsts aizsardzība”, radot jautājumus par avotu izvēles kritērijiem un akadēmisko uzticamību. **Eksperti uzskata, ka DU studiju kursu izstrādē būtu nepieciešams:** izvērtēt avotu aktualitāti (īpaši – izmantot pēdējo 5 gadu laikā izdotus materiālus), nodrošināt līdzsvaru starp normatīvo, praktisko un zinātnisko literatūru, precīzi norādīt pilnus bibliogrāfiskos datus, izslēgt vai pamatot strīdīgu un neakadēmisku avotu iekļaušanu.

Turklāt vairāku kursu aprakstos konstatētas nesaskaņas kontaktstundu struktūrā – piemēram, norādītais kontaktstundu skaits neattiecas uz reālu lekciju vai semināru sadalījumu, un bieži vien kalendārais plāns nesakrīt ar apraksta sākotnējiem rādītājiem. Tas apgrūtina studiju slodzes un satura pārskatāmību. Līdzīgas neskaidrības ir arī attiecībā uz prakses un bakalaura darba kontaktstundu organizāciju – lai gan ir norādīts liels kontaktstundu apjoms (piemēram, 160 akadēmiskās stundas bakalaura darbam), nav paskaidrots, kā šīs stundas tiks strukturētas, kā tiks sniegts akadēmiskais atbalsts un vai studentiem tiks nodrošināts regulārs mentors vai vadītājs. **Eksperti uzskata, ka studiju procesa organizācija prasa būtisku precizēšanu:**

- nepieciešams nodrošināt konsekveni starp deklarēto studiju formu un faktisko studiju kursu īstenošanas modeli;
- izņemt maldinošas atsauces uz attālinātām lekcijām, ja programma nav hibrīdforma;
- precizēt kontaktstundu un patstāvīgā darba īpatsvaru katrā kursā;
- skaidri aprakstīt bakalaura darba un prakses organizāciju – studentu vadības mehānismus, atbalsta instrumentus, regulāro komunikāciju studiju kursa aprakstā.

Kopumā eksperti secina, ka studiju programmas saturs tematiski aptver būtiskās krīžu pārvaldības, drošības un stratēģiskās vadības jomas, taču programmas strukturējums un kursu savstarpējā loģika šobrīd nav pietiekami pamatota ar aktuālām nozāres un zinātnes tendencēm. Vairāki kursi saturiski šķiet pārklājas vai ir maz atšķirīgi pēc fokusa, savukārt citi akadēmiski būtiski temati – piemēram, pētniecība, starpinstitucionāla sadarbība un stratēģiskā komunikācija – nav pietiekami izvērsti. Trūkst arī skaidra satura sasaistes modeļa ar studiju rezultātiem un pārbaudes formām, kas kavē pilnvērtīgu LKI 6. līmeņa prasību izpildi. DU būtu jāpārskata kursu līdzsvars, jāaktualizē izmantotie informācijas avoti, jāuzlabo vērtēšanas caurspīdīgums un jāveido skaidra sasaistes loģika starp mērķiem, rezultātiem un kursu saturu, lai nodrošinātu pārskatāmību, kvalitāti un atbilstību profesionālās darbības prasībām.

2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas principus, studējošo prakses (ja piemērojams) organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā.

Studiju programma tiek īstenota pilna laika klātienē latviešu valodā, ar strukturētu un integrētu pieeju gan teorētiskajām, gan praktiskajām studiju sastāvdaļām. Studiju kursi veidoti tā, lai

nodrošinātu katra kursa mērķtiecīgu ieguldījumu studiju programmā noteikto studiju rezultātu sasniegšanā. Tiek izmantota summatīvā un formatīvā vērtēšana, kur uzsvars ir uz kumulatīvo novērtējumu – studentu zināšanas tiek vērtētas pēc uzdevumu kopuma, nevis viena gala eksāmena. Šāda pieeja saskan ar kompetencēs balstītas izglītības principiem, kur uzmanība tiek pievērsta arī līdzdalībai, iniciatīvai un atbildībai. Lai gan DU norāda uz studentcentrētas pieejas īstenošanu, praksē to nepieciešams nostiprināt, pārskatot studiju kursu patstāvīgā darba uzdevumus, diversificējot mācību un studējošo patstāvīgā darba metodes un integrējot aktuālas profesionālās situācijas studiju procesā.

Studentiem pieejamas praktisko darbu auditorijas ar brīvpieeju, kas atbalsta elastīgu individuālo darbu. Tāpat DU aktīvi piedāvā mācībspēkiem kvalifikācijas paaugstināšanas kursus (digitālās prasmes, mākslīgais intelekts, stresa noturība u.c.), kas netieši uzlabo arī studiju procesa kvalitāti.

Saskaņā ar 6. pielikumu – Nolikumu par praksi, studiju programma ietver studiju praksi 6. semestrī 15 KP apjomā, kas ir būtiska teorētisko zināšanu integrācijas komponente.

Prakses uzdevumi iekļauj organizāciju tiesiskā regulējuma un risku izpēti; praktisku iemaņu apgūšanu krīžu vadībā, riska analīzi un civilās aizsardzības plānošanu; sadarbības, komunikācijas un plānošanas prasmju attīstīšanu; darbs ar IT rīkiem krīzes situācijās.

DU ar darba devējiem noslēgs prakses līgumus, kuros definēti uzdevumi, pienākumi un vērtēšanas kritēriji. Katrā prakses vietā tiks norīkots prakses vadītājs. Prakse noslēgsies ar atskaites iesniegšanu un aizstāvēšanu komisijā, kur novērtējums tiek sniegts pēc 10 ballu sistēmas. Prakses vietas tiek piesaistītas ar reģionālo pašvaldību un drošības iestāžu līdzdalību, kas atspoguļo reālo darba vidi un sadarbības potenciālu nozarē.

Eksperti uzskata, ka prakses struktūra ir atbilstoši reglamentēta un detalizēta; prakse aptver gan institucionālo izpratni, gan profesionālo kompetenču apguvi – piemēram, notikuma vietas apskati, dokumentu izstrādi, aizsardzības plānu veidošanu. Ļoti būtiski ir tas, ka prakses izvērtēšana ietver vairākas dimensijas: vadītāja novērtējumu, atskaiti, prezentāciju; pozitīvi vērtējama elastīgā pieeja – prakse tiek organizēta atbilstoši bakalaura darba tematam, kas veicina tematisku sasaisti un motivē studentus. Tomēr ilgtermiņā būtu ieteicams paplašināt sadarbības līgumus ar plašāku spektru iestāžu un uzņēmumu, īpaši Rīgas un valsts līmeņa drošības iestāžu kontekstā, lai sniegtu studentiem daudzveidīgākas pieredzes iespējas.

DU ir identificējusi potenciālos prakses partnerus un saņēmusi pašvaldību konceptuālu atbalstu, taču SPR trūkst konkrēta apraksta par garantētajām prakses vietām. Tā kā valsts iestādēm (piemēram, VUGD) bieži vien nav iespēju uzņemt studentus praksē, būtu nepieciešams izstrādāt reālistisku prakses nodrošināšanas mehānismu sadarbībā ar nozares institūcijām.

PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” īstenošanas mehānisms tiek novērtēts kā loģiski strukturēts, skaidri sasaistīts ar studiju rezultātiem; tiek izmantotas pedagoģiski daudzveidīgas mācību metodes, e-studiju iespējas, kombinēta vērtēšana; saturiski pārdomāts, balstoties gan uz vietējo, gan starptautisko pieredzi (Ukraina, Polija); ar profesionāli kompetentu un elastīgu akadēmisko personālu; praktiski orientēts, ar labi definētu prakses saturu, mērķiem un vērtēšanas sistēmu.

Lai stiprinātu programmas īstenošanas kvalitāti, jāvienādo e-studiju kursu kvalitātes standarti un strukturējums; jāattīsta vēl ciešāka sasaiste ar valsts līmeņa drošības sektoru (piemēram, sadarbība ar Iekšlietu ministriju, NBS, VUGD u.c.); jāveicina studentu mobilitāte un ārvalstu pieredzes iespējas, tai skaitā prakses ietvaros.

PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” tiks īstenota pilna laika klātienē latviešu valodā. Studenti tiks intensīvi iekļauti studiju darbā, rasta iespēja piedalīties konferencēs, un ir atbalstošs

docētāju sastāvs. Kā klātienēs sarunā izteicās DU Rektora vietnieks juridiskajos, drošības un ētikas jautājumos: “Docētāju algo studējošie”.

3. Augstskolā/ koledžā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteikti principi tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

Analizējot DU dokumentāciju un klātienēs vizītes laikā sniegto informāciju, eksperti vērtēja kvalitātes nodrošināšanas sistēmu ne tikai DU institucionālajā līmenī, bet arī tās piemērojamību konkrētajai licencējamajai studiju programmai. Tā kā šobrīd studiju programma vēl nav uzsākta, būtiski vērtēt, kā esošā sistēma ir piemērota nākotnes piemērošanai arī šīs programmas kontekstā.

Pamatojoties uz klātienēs vizīti un SPR 8. pielikumu, DU ir ieviesusi visaptverošu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kas atbilst ESG principiem un izmanto EFQM izcilības modeli. Šī kvalitātes vadības sistēma nodrošina regulāru studiju programmu, mācībspēku un administratīvo struktūrvienību vērtēšanu, īpašu uzmanību pievēršot atsauksmēm no studentiem, darba devējiem un absolventiem.

DU ir izstrādājusi strukturētu kvalitātes pārvaldības sistēmas modeli, kas definē vadlīnijas izcilības sasniegšanai. Šis modelis ir saistošs visiem DU darbiniekiem un ietver deviņus kritērijus: pieci no tiem izvirza veicinātājfaktorus, savukārt četri – izvirza sasniedzamos rezultātus. Veicinātāju kritēriji atspoguļo DU darbību un tās metodoloģiju, kamēr rezultātu kritēriji norāda uz sasniedzamajiem mērķiem.

DU e-studiju vidē Moodle ir ievietota detalizēta informācija par semestra laikā apgūstamajiem kursiem, to klātienēs vizītē demonstrēja arī studiju programmas direktors. Studējošajiem ir pieejami studiju kursu apraksti, patstāvīgā darba uzdevumi un papildu materiāli, kas veicina efektīvu mācību procesu. Lai nodrošinātu informācijas apmaiņu un lēmumu pieņemšanu saistībā ar studiju procesu, tiek organizētas vadības un personāla sanāksmes, kurās aktīvi piedalās studiju programmas īstenošanā iesaistītie darbinieki.

Lai arī konkrētajai licencējamajai programmai vēl nav studentu un līdz ar to aptauju rezultātu, eksperti secina, ka DU līmenī ir ieviests studentu aptauju un atsauksmju cikls, kuru paredzēts piemērot arī šai programmai. Šis cikls ietver dažāda veida datu vākšanu un ir orientēts uz programmas uzlabošanu, kad tās īstenošana tiks uzsākta.

Datu vākšanas process par studiju programmu darbību ir stabils, un, balstoties uz iegūto atgriezenisko saiti, tiek pastāvīgi veikti uzlabojumi. Arī iepriekšējie DU atzinumi un studiju virziena atzinumi ir atraduši atbilstību ESG un šie principi tiek ievēroti DU studiju procesā.

Vienlaikus eksperti norāda, ka šobrīd vēl nav pilnībā izstrādāts vai dokumentēts kvalitātes pārbaudes mehānisms studiju kursu aprakstu līmenī. Tas attiecas uz nodrošinājumu, ka kursu mērķi, rezultāti, novērtēšanas kritēriji un saturs ir savstarpēji sasaistīti. Tādēļ ieteicams papildināt DU iekšējo kvalitātes vadības sistēmu ar skaidri definētu pārbaudes kārtību studiju kursu aprakstu saskaņošanai. Šāda sistēma palīdzēs novērst satura un vērtēšanas pretrunas, kas tika identificētas programmas dokumentācijā.

Ņemot vērā sniegtās rekomendācijas kvalitātes sistēmas pilnveidei un to, ka šobrīd vēl nav praktiskas piemērošanas šai programmai (nav uzsākta), eksperti uzskata, ka kritērija izpilde ir apmierinoša, taču vēl ne sasniegusi izcilības līmeni.

4. Studējošie, absolventi, darba devēji un/ vai nozares darba devēju organizācijas un citas nozares organizācijas ir iesaistītas studiju programmas izveidē un iesaiste plānota arī

turpmākā programmas pilnveidē (t.s. darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

Gan SPR, gan klātienes vizītē ekspertiem bija iespēja pārliecināties par nozares darba devēju, it sevišķi Aizsardzības ministrijas (AiM), Augšdaugavas un Daugavpils valstspilsētas pašvaldību iesaisti DU PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” izstrādē. Ekspertiem neradās šaubas par pagātnes un nākotnes sadarbības ieinteresētību. Taču nozares darba devēji norādīja, ka to vēlmes studiju programmas izstrādē netika apmierinātas pilnībā. Sevišķi netika apmierināta vēlme pēc padziļinātākas pamatkursu, krīzes vadībā, darbības nepārtrauktības plānošanā, apguves. Klātienes vizītē bažas radīja disonanse starp darba devēju (VUGD un AiM) spēju nodrošināt zināšanu pārnesi uz studentiem, jo gan VUGD, gan AiM norādīja, ka prakses vietu nodrošināšanai DU studentiem būs šķēršļi, kas ir saistīti tieši ar pašu šo darba devēju specifiku, un arī to, ka AiM un VUGD nav tieši iesaistīti studiju programmas mācībspēku vidū.

Pašvaldības savukārt būtu gatavas ņemt studentus arī praksē, bet tās jau tagad norāda, ka trūkst/nav speciālistu, kas šos studentus spētu praksē apmācīt, kas faktiski noved pie situācijas, kurā nozares eksperti nespēj (nevēlas) dalīties ar pieredzi, bet pašvaldībās trūkst speciālistu ar pieredzi. Šis ekspertu ieskatā ir būtisks šķērslis tālākā speciālistu attīstībā, un tam būtu jāatrod risinājums kopā ar AiM un VUGD.

Ekspertiem analizējot SPR 3.5. sadaļu, tiek konstatēts, ka DU izvērš vairāku virzienu iesaistīto pušu sadarbību studiju programmu uzlabošanā, taču īpaši ņemot vērā iepriekšminēto par disonansi starp AiM, VUGD, pašvaldībām un DU, ir uzskatāms, ka SPR 3.5. sadaļā norādītās regulārās aptaujas par studiju kursu aprakstiem, studiju programmas saturu un absolventiem var nesniegt šīs disonances atrisinājumu, jo aptaujas nav gana proaktīvs rīks būtisku pārmaiņu īstenošanai, īpaši ņemot vērā, ka šī disonanse rodas nevis DU trūkumu dēļ, bet tieši potenciālo darba vietu un prakses devēju saistošo noteikumu dēļ.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [3]

Pamatojoties uz iegūto informāciju par DU PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” studiju saturu, īstenošanas mehānismu un kvalitātes nodrošināšanas procesu, secināms, ka programma tematiskā ziņā aptver būtiskās krīžu pārvaldības, nacionālās drošības un stratēģiskās vadības jomas. Programmas īstenošanas mehānisms ir loģiski strukturēts un atbilstošs kompetencēs balstītai pieejai, un DU ir ieviesta kvalitatīva iekšējās kvalitātes vadības sistēma, kas atbilst ESG principiem. Tomēr programmas satura strukturējums, studiju kursu aprakstu kvalitāte un to sasaistes loģika ar mērķiem un rezultātiem prasa būtiskus uzlabojumus.

Studiju kursu aprakstos identificētas nozīmīgas metodiskas un strukturālas nepilnības – vērtēšanas kritēriji un formas nereti nav skaidri definēti, priekšnosacījumi neatbilst studiju plānam, studiju rezultāti nav sasaistīti ar pārbaudes darbiem, kā arī bieži sastopami saturiski pārklājoši kursi. Viena no būtiskām strukturālajām nepilnībām ir pārāk šaurs ierobežotās izvēles (B daļas) kursu piedāvājums – 99 KP jāapgūst, bet piedāvāti tikai 102 KP, kas praktiski liedz izvēles elastību. Šīs nepilnības negatīvi ietekmē studiju procesa caurspīdīgumu un kvalitāti.

Lai gan programmas īstenošanā iesaistītie mācībspēki ir profesionāli kompetenti un ieinteresēti, nav pilnībā attīstīta kursu kvalitātes kontroles sistēma studiju līmenī. Tāpat praktiskās īstenošanas aspekti – piemēram, garantēto prakses vietu pieejamība, kontaktstundu un vērtēšanas struktūras precizitāte – vēl ir attīstāmi. Kaut arī DU institucionālajā līmenī pastāv studentu aptauju mehānisms, konkrētajai programmai nav pieejami šādi dati, jo nav uzsākta īstenošana. Tas ierobežo iespējas novērtēt kvalitātes sistēmas praktisko piemērojamību.

Tādējādi prasības [3] izpilde vērtējama kā daļēja, jo satura atbilstība mērķiem un studiju rezultātiem nav pilnībā nodrošināta, un kvalitātes kontroles mehānismi ir pilnveidojami programmas līmenī.

Stiprās puses:

1. DU šajā studiju programmā un visā studiju procesā ir vadījusies pēc studentcentrētas izglītības principiem.
2. Pastāv ilgstoša un kvalitatīva sadarbība ar nozares darba devējiem, kuri pauž ieinteresētību studiju programmas attīstībā.
3. DU ir ieviesta strukturēta kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kas balstīta EFQM izcilības modelī un ESG principos.
4. DU nodrošina digitālus un pieejamus e-studiju rīkus, tai skaitā Moodle vidi, kurā studenti var iepazīties ar studiju kursu materiāliem un veikt uzdevumus.
5. Studiju programmas īstenošanas modelis paredz kompetencēs balstītu vērtēšanu, prakses sasaisti ar bakalaura darbu un individuāli pielāgotus uzdevumus, kas veicina motivāciju.

Vājās puses:

1. Daļai studiju kursu (Mākslīgais intelekts, kibernetika) nepieciešama apvienošana un pamatkursu (darbības nepārtrauktības plānošana) stiprināšana, tas nepieciešams, lai programmas pamatkursiem tiktu veltīts lielāks laiks un padziļināta to apguve. Šo kā trūkumu norādīja klātienē vizītē arī darba devēju pārstāvji.
2. Lielai daļai studiju kursu ir novecojusi obligātā literatūra, tiem ir nekorektas prasības studiju kursa apguves uzsākšanai un dominē viens patstāvīgā darba veids – referāts, kas ierobežo studiju metožu daudzveidību.
3. DU sadarbības partneriem (īpaši valsts drošības institūcijām) ir šķēršļi studentu prakses vietu nodrošināšanā, savukārt pašvaldībām trūkst kvalificētu speciālistu studentu vadīšanai.
4. Studiju kursu aprakstos konstatēti būtiski trūkumi – vairāki kursi satur pretrunīgu vai nekorektu informāciju par vērtēšanu, pārbaudes formām, kontaktstundu sadalījumu, rezultātu formulējumiem un priekšnosacījumiem, kā arī satur dublējošus vai nepilnīgi strukturētus elementus. Trūkst konsekventas sasaistes starp kursa mērķiem, rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem, kas aprūnina studiju kvalitātes pārvaldību.
5. Nav vienotas un dokumentētas procedūras, kas nodrošinātu studiju kursu aprakstu pārskatīšanu un kvalitātes nodrošinājumu.
6. Īpaši šaurš kursu piedāvājums ierobežotās izvēles (B daļas) apjomā, kas samazina studentu faktisko izvēles brīvību.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.			X	
2.		X		
3.		X		
4.		X		

Prasības [3] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms nepilnīgi nodrošina studiju mērķu, uzdevumu un rezultātu sasniegšanu, jo daļa studiju kursu ir pārskatāmi, apvienojami vai stiprināmi, studiju materiālos konstatēta novecojusi literatūra, un kursu aprakstos trūkst kvalitātes un saskaņotības, kas apgrūtina studiju procesa caurspīdību un normatīvo atbilstību.

IV. Mācībspēki

Prasība [4]: Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Analīze

1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas un studiju kursu specifikai.

Studiju programmas sekmīga īstenošana ir cieši saistīta ar kvalificētu un motivētu akadēmisko personālu. DU ir izstrādājusi vispārējas kvalitātes prasības docētājiem, tomēr, izvērtējot konkrētu kursu piesaistīto mācībspēku kvalifikāciju un pieredzi, konstatētas atšķirības starp izstrādātajiem kritērijiem un to reālo piemērošanu. DU ir izvirzījusi konkrētus kritērijus mācībspēku atlasei, un kā būtiskākie ir minēti 6 gadu pieredze docējamā jomā un vismaz maģistra grāds. Papildus tam tiek izvirzīti papildu kritēriji par pieredzi un zinātnisko aktivitāti iekšējās drošības un civilās aizsardzības jomās.

Kā norādīts SPR, DU ticis pieņemts lēmums, ka studiju virzienā “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” viesdocenta amatu var ieņemt persona, ja ir vismaz sešu gadu praktiskā darba pieredze docējamajam studiju kursam atbilstošajā jomā. Studiju kursu docēšana ir pieļaujama mācībspēkiem ar maģistra grādu – gan vēlētiem, gan viesdocētājiem.

SPR (28.lpp) norādīts, ka mācībspēku atlasē piemērojami arī specifiski, krīžu pārvaldības studiju programmām atbilstoši kritēriji:

- praktiskā darba pieredze pašvaldības vai iekšējās drošības iestādēs;
- dalība starptautiski vai valstiski nozīmīgos iekšējās drošības vai civilās aizsardzības pētniecības projektos pēdējo sešu gadu laikā;
- zinātniskās publikācijas iekšējās drošības vai civilās aizsardzības un ar to saistītās jomās;
- ieguldījums dažādu metodisku materiālu, tai skaitā e-studiju līdzekļu, izstrādē;
- profesionālā pilnveide nozarei atbilstošajā jomā. Studiju programmas nodrošināšanā piesaistīti pieredzējuši speciālisti/zinātnieki savā nozarē atbilstoši studiju kursu specifikai, kas palīdzēs sasniegt studiju programmas nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences.

SPR gan nav norādīts, kāds ir kritēriju skaitliskais svars vai izpildes nosacījumi. Šī atzinuma 4.2. nodaļā norādīts, ka ekspertu ieskatā šie kritēriji netiek pilnvērtīgi izmantoti visu mācībspēku atlasē un vismaz 6 ar nozari īpaši saistītie studiju kursi pašlaik nav nodrošināti ar atbilstošu pasniedzēju (vai vismaz mācībspēku CV neatspoguļo informāciju par mācībspēka pieredzi krīžu vadības, iekšējās drošības un/vai civilās aizsardzības nozarē).

Docētāju piesaistīšana DU notiek gan tieši, gan pastarpināti. Tieši - caur iesaistīšanu akadēmiskās karjeras veidošanā un atbilstoši rezultatīviem rādītājiem, kurus katru gadu pārskata. Netieši - nodrošinot ļoti labu veselības apdrošināšanas polisi.

Programmas docētāji ir augsti kvalificēti speciālisti, lielākoties ar maģistra vai doktora grādu, kā arī pieredzi darbā valsts pārvaldē, drošības struktūrās vai krīžu pārvaldībā. DU piedāvā motivējošu akadēmiskās attīstības vidi, kurā docētāji tiek iesaistīti pētniecībā, projektos un zinātniskajā publikāciju darbā, kā arī atbalstīti profesionālās izaugsmes veicināšanā.

2. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Saskaņā ar SPR 3.pielikumā norādīto informāciju, kopumā studiju programmā plānots iesaistīt 25 mācībspēkus, no kuriem 20 ir doktora zinātniskais grāds, 4 maģistra grāds un 1 bakalaura grāds. 20 mācībspēki ir vēlēti amatā. 4 mācībspēkiem ir asociētā profesora (3 ievēlēti un 1 vieslektors) statuss un vēl 4 mācībspēkiem ir profesora statuss.

Mācībspēku kvalifikācija daļēji nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu. Lielākā daļa pasniedzēju ir ar atbilstošu akadēmisko kvalifikāciju un pieredzi. Tomēr vairākos studijuursos, īpaši tematiskajos virzienos “krīžu vadība” un “stratēģiskā plānošana”, docētājiem nav pilnībā pierādīta ne praktiskā, ne pētnieciskā pieredze. Turklāt nav sistemātiski izvērtēta docētāju pieredze ar starpinstitucionālu sadarbību un kompleksu risku pārvaldību.

Vairāki docētāji, piemēram, tādos studijuursos kā “Militārās un neatliekamās medicīnas pamati” un “Nacionālā drošība un visaptverošā valsts aizsardzība” ir ar izteikti augstu atbilstības kvalitāti docējamajosursos. Lielākā daļa pasniedzēju ir ar atbilstošu pieredzi un kvalifikāciju docējamajam studiju kursam, tomēr atsevišķu pasniedzēju CV norādītā informācija, ekspertu ieskatā, vieš bažas par spēju kvalitatīvi sasniegt studiju kursa uzdevumus, mērķus un rezultātus.

Studiju kursā “Komunikācijas vadība” - norādīto pasniedzēju CV, ņemot vērā krīžu vadības specifiku, nesniedz priekšstatu par praktisko pieredzi ar krīžu komunikāciju. Kā arī šajā kursā nav iesniegti visi pasniedzēju CV.

Studiju kursā “Sociālā aprūpe krīzes situācijās” norādītā vieslektore, spriežot pēc CV, ar sociālo aprūpi nodarbojusies pirms 20 gadiem. Šāda vēsturiska pieredze vieš šaubas par zināšanu un prasmju aktualitāti.

Studiju kursā “Riska un krīzes ietekmes analīze” - docētājas CV liecina par finanšu risku prasmēm, bet nesniedz informāciju par drošības risku un krīžu pieredzi.

Studiju kursā “Krīzes situāciju vadība un lēmumu pieņemšanas metodes” - docētājas CV nesniedz informāciju par pieredzi krīzes situāciju vadībā.

Studiju kursā “Tautsaimniecības noturība krīzes un kara gadījumā” - docētāja CV nesniedz informāciju par pieredzi krīžu vadībā, noturības plānošanā vai līdzīgā jomā.

Studiju kursā “Darbības nepārtrauktības plānošana” - docētājas CV nesniedz informāciju par pieredzi krīžu vadībā, darbības nepārtrauktības plānošanā vai saistītā jomā. Jāatzīmē, ka tieši šis ir kurss, uz kura nozīmīgumu īpaši uzsvēra Aizsardzības ministrijas pārstāvis ekspertu klātienē vizītē.

Pamatojoties uz SPR 5. pielikumu, var identificēt vairākus mācībspēkus, kuru pētījumi ir tieši saistīti ar krīžu un risku vadību, piemēram, tādosursos kā “Kiberdrošība”, “Notikumu apzināšana, fiksēšana un izmeklēšana”, “Krīzes situāciju vadība un lēmumu pieņemšanas metodes”, “Nacionālā drošība un visaptverošā valsts aizsardzība”.

Citi mācībspēku sarakstā iekļautie studiju kursu docētāji darbojas attiecīgās priekšmetu jomās (piemēram, komunikācijas, organizāciju teorijas, sabiedrības veselības vai stratēģiskās plānošanas jomās), kas bieži papildina krīžu vadības pētījumus, taču iepriekš minētie ir tie, kuru pētniecības tēmas tieši un skaidri iezīmē krīžu vadības aspektus.

Vērtējot DU izvirzītos kvalitātes kritērijus – piemēram, 6 gadu pieredze attiecīgajā jomā vai pētnieciskā aktivitāte –, redzams, ka šīs prasības nav pilnībā piemērotas visos gadījumos. Ekspertu ieskatā būtu nepieciešams vēlreiz pārskatīt visu mācībspēku atbilstību konkrētajiem kursiem un, ja nepieciešams, piesaistīt vieslektoros ar specifisku pieredzi krīžu vadības, civilās aizsardzības un normatīvās bāzes pielietošanas jomā.

Lai arī vairums mācībspēku formāli atbilst prasībām un DU ir piesaistījusi kvalificētus akadēmiskos darbiniekus, atsevišķos gadījumos pastāv jautājumi par mācībspēku profesionālās pieredzes atbilstību konkrētajiem kursiem. Tāpēc eksperti uzskata, ka prasība kopumā ir daļēji izpildīta, ņemot vērā kvalitātes nepilnības, nevis tikai formālās atbilstības rādītājus.

3. Augstskola/koledža nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

Gan no SPR, gan klātienēs vizītē ekspertiem bija iespējams pārliecināties par DU aktīvo atbalstu mācībspēku zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanā gan ar dažādu finansiālu un strukturālu instrumentu palīdzību, gan arī kvalifikācijas paaugstināšanas aktivitātēm, organizējot vairākas profesionālās pilnveides programmas un kursus.

Docētāji kvalifikācijas celšanai izmanto DU piedāvātos kursus - angļu valoda, digitalizācija, kiberdrošība (ielaušanās testēšana), apliecina savu profesionālo kompetenci paaugstināšanu dažādās apmācībās, tai skaitā, civilajā drošībā, stresa noturībā, mākslīgā intelekta jauninājumiem, e-dokumentu pārvaldība, iesaistoties zinātniskās aktivitātēs, docējot augstskolās, piedalās konferencēs ārvalstīs.

Akadēmiskā personāla piesaiste ar doktora grādu ilgtermiņā var būt izaicinājums, jo konkurence ar vadošajām zinātnes augstskolām ir augsta. Šīs institūcijas bieži piedāvā labākas iespējas pētniecībai un profesionālai attīstībai, kas piesaista kvalificētākos speciālistus. Tomēr DU nodrošinātās priekšrocības, piemēram, akadēmiskās karjeras attīstības iespējas un veselības apdrošināšana, daļēji kompensē šo izaicinājumu un var motivēt jaunus speciālistus izvēlēties darbu universitātē.

Kā norādīts SPR (30.lpp.), DU darbojas akadēmiskā personāla motivācijas sistēma, zinātnes rezultatīvo rādītāju kaskadēšana līdz zinātniskā darbinieka līmenim, t. sk., nosakot šādus kritērijus: Web of Science/Scopus publikāciju skaits (vismaz 2 publikācijas gada laikā katram PLE strādājošam docētājam); dalība pētniecības projektos; dalība starptautiskajos zinātniskajos pasākumos (vismaz 1 dalība gada laikā); pētniecības mobilitāte (vismaz 1 dalība 2 gadu laikā) u.c. Šādas zinātniskās darbības prasības, ekspertu ieskatā, veicina mācībspēku zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu, jo tā tiek arī finansiāli atalgotas.

No klātienēs tikšanās un SPR ir secināms, ka daļai no studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem notiek iekšējās drošības un civilās aizsardzības profesionālās pilnveides kursu apguve, taču ekspertu ieskatā, lai nodrošinātu visu studiju programmā iekļauto pasniedzēju

līdzvērtīgu zināšanu līmeni, pasniedzēji iegūtu no paplašinātām apmācībām iekšējā drošībā un civilajā aizsardzībā.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [4]

Pamatojoties uz iegūto informāciju par DU PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” mācībspēkiem, var secināt, ka mācībspēku kvalifikācijas kritēriji ir izvirzīti augsti un atbilstoši licencējamās studiju programmas un nozares prasībām, taču, kaut gan šie kritēriji ir atbilstoši, vairāku plānoto pasniedzēju CV nesniedz informāciju par to atbilstību šo kritēriju prasībām. Ekspertu ieskatā, pārskatot mācībspēku kvalifikācijas atbilstību studiju kursiem, ir panākama pilnīga atbilstība studiju programmas īstenošanas nosacījumiem. Papildus tam, būtu nepieciešams nodrošināt visu studiju programmā iesaistīto mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanas kursus civilajā aizsardzībā un iekšējā drošībā.

Stiprās puses:

1. Mācībspēku atlases kritēriji ir izvirzīti augsti un atbilstoši nozares prasībām.
2. DU piedāvā motivējošu vidi – veselības apdrošināšana, iesaiste pētniecībā, karjeras iespējas.
3. Vairākiem studiju kursiem (piem., “Militārās un neatliekamās medicīnas pamati”) docētāji ir ar augstu kvalifikāciju un piemērotību.

Vājās puses:

1. Vairākos studiju kursus netiek nodrošināta DU izvirzītā mācībspēku kvalifikācijas prasību izpilde.
2. Trūkst pārskatāmas informācijas par konkrētu mācībspēku praktisko pieredzi studijuursos ar augstu profesionālās specializācijas pakāpi. Ne visiem iesaistītajiem pasniedzējiem ir pieredze un zināšanas par iekšējās drošības un civilās aizsardzības jautājumiem. Kritēriji mācībspēku atlasei ir izvirzīti, taču faktiski netiek ievēroti.
3. Akadēmiskā personāla piesaiste ar doktora grādu var būt izaicinājums ilgtermiņā, īpaši konkurencē ar zinātnes universitātēm, tomēr dotās motivācijas iespējas (akadēmiskā karjera, veselības apdrošināšana) to daļēji kompensē.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	X			
2.			X	
3.		X		

Prasības [4] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Kaut gan DU ir definējusi augstas mācībspēku kvalifikācijas prasības, tās nav konsekventi piemērotas visos gadījumos. Daļai pasniedzēju
		X		

kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.				nav dokumentētas ne pētnieciskās aktivitātes, ne arī 6 gadu profesionālās pieredzes konkrētajā tematiskajā jomā.
---	--	--	--	--

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Prasība [5]: Studiju programma/ apakšprogrammas (ja piemērojams) atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Svītrots atbilstoši grozījumiem ¹ Augstskolu likumā				Nav piemērojams
2.	Dokumenti, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvī citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta		X		DU ir iesniegusi apliecinājumu (7. pielikums), ka gadījumā, “ja tiek pārtraukta DU studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” akadēmiskās bakalaura studiju programmas “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” (43861) īstenošana, DU apņemas nodrošināt studiju turpināšanas iespējas akadēmiskā bakalaura studiju programmā Tiesību zinātne (43338)”. Tomēr jānorāda, ka studiju turpināšanas garantijām ir jābūt tādām, kas nodrošina līdzvērtīgas studiju iespējas. Lai arī tiesību zinātņu aspekts ir ietverts studiju programmas saturā, tomēr studiju turpināšana tiesību zinātņu studiju jomas programmā nenodrošina līdzvērtīgas studiju iespējas, jo tas ir atšķirīgs studiju virziens, un šīs studiju programmas specifika prasa apgūt specifiskas profesionālās zināšanas un kompetences, kas saistītas ar drošības, krīžu vadības un pārvaldības jomu. Papildus jānorāda, ka DU pievienotajā

¹ Likums “Grozījumi Augstskolu likumā” pieņemts 14.07.2022., stājas spēkā 11.08.2022. Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 144, 28.07.2022.

				apliecinājumā ir norādīts neprecīzs studiju programmas nosaukums un pārņemotās studiju programmas izglītības klasifikācijas kods.
3.	Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek pieņemts lēmums par studiju programmas licencēšanas atcelšanu un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā	X		DU ir iesniegusi apliecinājumu (18. pielikums), “ka Daugavpils Universitāte garantē zaudējumu kompensāciju studējošajam, ja studiju virziens “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” DU rīcības (darbības vai bezdarbības dēļ) netiek akreditēts vai tiek atņemtas studiju virzienā iekļauto studiju programmu licences un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.”
4.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā.		X	PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā plānots iesaistīt 7 DU ievēlētus profesorus un asociētos profesorus (2. un 3. pielikums). Papildus tam veicot rūpīgu mācībspēku dzīves gājumu un studiju kursu satura analīzi (4. un 9. pielikums), ekspertiem ir bažas par vairāku mācībspēku profesionālo kvalifikāciju piemērotību un pieredzi, lai spētu nodrošināt studiju kursu aprakstos izvirzīto studiju rezultātu sasniegšanu. Detalizētāku šī aspekta analīzi skatīt ekspertu atzinuma 4. nodaļā “Mācībspēki”, 2. kritērijs.
5.	Katram akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamās izdevumos, tai skaitā starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram, izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu		X	Izvērtējot 3., 4. un 5. pielikumā pieejamo informāciju, tika secināts, ka gandrīz visiem mācībspēkiem, kurus ir plānots iesaistīt studiju programmas īstenošanā, ir publikācijas recenzējamās izdevumos pēdējos sešos gados (2019-2024) vai arī vismaz 5 gadu praktiskā darba stāžs. Docentei studiju kursā “Darbības nepārtrauktības plānošana” bija norādītas 2 publikācijas, kas datētas ar 2017. gadu, un pēc CV analīzes netika gūts apliecinājums par vismaz 5

				<p>gadu praktiskā darba stāžu saistībā ar pasniedzamo studiju kursu. Detalizētāku šī aspekta analīzi skatīt ekspertu atzinuma 4. nodaļā “Mācībspēki”, 2. kritērijs.</p>
6.	<p>Augstskolas vai koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi normatīvajos aktos² noteiktajā līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā</p>	X		<p>Studiju programmu ir plānots īstenot latviešu valodā. DU ir iesniegusi pielikumu Nr. 3 “PCASP <i>Stratēģiskie riski un krīžu vadība</i> īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts”, kur sadaļā “Latviešu valodas zināšanas” apliecina, ka pilnīgi visiem studiju programmas īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem ir atbilstošas latviešu valodas zināšanas. Studiju kursa “Profesionālā svešvaloda (angļu)” docētājas angļu valodas zināšanas ir C2 līmenī (4. pielikums).</p>
7.	<p>Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam, ievērojot studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam. Studiju programma/apakšprogramma (ja piemērojams) atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām.</p>	X		<p>DU ir iesniegusi PC ASP “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” atbilstības novērtējumu (pielikums Nr. 16) Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumiem Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu" (pieejams: https://likumi.lv/ta/id/266187).</p> <p>Detalizētāku šī aspekta analīzi skatīt ekspertu atzinuma 3. nodaļā “Studiju saturs un īstenošanas mehānisms”, 1. kritērijs.</p> <p>Vienlaikus eksperti iesaka pārskatīt ierobežotās izvēles (B daļas) studiju kursu klāstu, jo šobrīd piedāvātie 102 KP nodrošina tikai minimālu izvēles elastību, salīdzinot ar obligāti apgūstamajiem 99 KP. Ieteicams palielināt piedāvāto kursu kopapjomu vismaz līdz 108 KP, lai reāli tiktu nodrošināta izvēles</p>

² Ministru kabineta 2022. gada 8. marta noteikumi Nr. 157 “Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu, valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi”

				iespēja, īpaši ņemot vērā, ka atsevišķi kursi ir 9 KP apjomā.
8.	Studiju programma/apakšprogrammas (ja piemērojams) atbilst profesiju standartam, kas ir spēkā esošs, vai profesionālās kvalifikācijas prasībām, ja pēc studiju programmas/apakšprogrammas (ja piemērojams) apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija			Nav piemērojams
9.	Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās valodās, kurās studiju programma tiek īstenota, un tie atbilst Augstskolu likuma 56. ¹ panta otrajā daļā un 56. ² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām		X	DU ir iesniegusi studiju kursu aprakstus, kas pieejami 10. pielikumā. Studiju kursi ir sagatavoti latviešu valodā un daļēji atbilstoši Augstskolu likuma 56. ¹ panta otrajā daļā un 56. ² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām (detalizētāku daļējās atbilstības pamatojumu skatīt 3. nodaļā, 1. kritērijs).
9.1.	Studiju programma, kuru paredzēts īstenot svešvalodā atbilst Augstskolu likuma 56.panta ceturtās vai piektās daļas prasībām			Nav piemērojams
10.	Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem (tajā skaitā doktorantu studijām par valsts budžeta līdzekļiem, ja piemērojams)	X		DU ir iesniegusi studiju līguma paraugu (pielikums Nr. 11), kas atbilst Ministru kabineta 2007. gada 23. janvāra noteikumiem Nr. 70 "Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi" (https://likumi.lv/ta/id/152072). Jānorāda, ka DU būtu ieteicams studiju līgumā precīzāk norādīt studiju veidu un formu, labojot no "pilna laika studijas" uz "pilna laika klātienē studijas".
11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus		X	DU ir iesniegusi par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikuma (latviešu un angļu valodā) paraugus (pielikums Nr. 11), kas daļēji atbilst Ministru kabineta 2013. gada 16. aprīļa noteikumiem Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus" (https://likumi.lv/ta/id/256157).

				<p>Diploma pielikuma latviešu un angļu valodas versijās tomēr nepieciešams precizēt:</p> <p>3.2. punktā svītrot informāciju par 120 Latvijas kredītpunktiem. Atbilstoši Augstskolu likumam korekti būtu norādīt tikai: 3 gadi, 180 KP.</p> <p>4.3. punktā nepieciešams izcelt vienādi visas studiju programmas daļas. Šobrīd nav iekļauti: Obligātie kursi kā sadaļa. Studiju kursam “Bakalaura darba izstrāde un aizstāvēšana” diploma pielikumā šobrīd ir neprecīzs nosaukums. Studiju kursiem “Tiesību pamati I”, “Tiesību pamati II”, “Civīlā aizsardzība I”, “Civīlā aizsardzība II”, “Cilvēktiesības I” un “Cilvēktiesības II” ir dažādi studiju kursu apraksti ar dažādām prasībām kredītpunktu saņemšanai un vērtējumam. Tos būtu arī atsevišķi jāizdala diploma pielikumā.</p> <p>Tāpat konstatējama neatbilstība starp studiju programmas nosaukumā lietoto terminu “krīžu vadība” un diplomā un tā pielikumā plānoto grāda formulējumu “Bakalaura grāds krīžu pārvaldībā”, kas nav savstarpēji saskaņoti (detalizētāka šī aspekta analīze pieejama 1. nodaļas 1. kritērija analīzē).</p>
12.	Augstskolā/ koledžā ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai	X		DU ir apstiprināts Nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu Daugavpils Universitātē (pielikums Nr. 13).
13.	Prasība [6]: Augstskolas vai koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X		Izglītības kvalitātes valsts dienesta Uzraudzības departaments nav konstatējis izglītības jomu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus Daugavpils Universitātes darbībā 2024. gadā (Vēstule Nr.4ud-04e/375).

14.	Prasība [7]: Faktisko apstākļu atbilstība augstskolas/ koledžas sniegtajām ziņām	X			Veicot dokumentu analīzi, piedaloties klātienē vizītē, laboratoriju apskatē un intervijās ar docētājiem un atbalsta personālu, eksperti pārliecinājās, ka DU studiju programmas raksturojumā sniegtā informācija atbilst faktiskajai situācijai.
-----	--	---	--	--	--

VI. Novērtējums

Studiju programmas “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” tematika ir aktuāla un atbilst nacionālās drošības, civilās aizsardzības un krīžu pārvaldības kontekstam Latvijā. Programmas iecere ir pamatota DU stratēģijā un papildina DU jau īstenoto studiju virzienu “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība”. Tajā integrēti vairāki nozīmīgi virzieni – krīžu vadība, civilā aizsardzība, normatīvā vide, stratēģiskā plānošana, psiholoģiskā noturība un IT drošība. Šī studiju programma veicina DU studiju piedāvājuma paplašināšanu Latgales reģionā un apmierina nozares pieprasījumu pēc kvalificētiem speciālistiem.

Tomēr pēc ekspertu novērtējuma studiju programmas licencēšanai nepieciešams veikt būtiskus pilnveidojumus, jo četras no septiņām licencēšanas prasībām saņēmušas vērtējumu “daļēji atbilst” (P1, P3, P4, P5), kas norāda uz nepilnībām studiju programmas strukturālajā un saturiskajā kvalitātē. Tālāk norādīti svarīgākie aspekti, kas pamato daļējās atbilstības novērtējumu.

Prasība [1]: Studiju programmas tematika atbilst studiju virzienam, taču trūkst datus balstīta, padziļināta izveides pamatojuma un darba tirgus analīzes. Ieinteresēto pušu iesaiste bijusi nepilnīga – konsultācijas bijušas fragmentāras, galvenokārt ar jau esošajiem partneriem un tikai vēlinā izstrādes posmā. Mērķa, uzdevumu un studiju rezultātu loģiskā sasaistē ir novērojama nepilnīga strukturētība – tie nav pietiekami skaidri savstarpēji sasaistīti un pamatojoši. Turklāt pastāv terminoloģiska pretruna starp studiju programmas nosaukumā lietoto vārdu “vadība” un diplomā norādīto “pārvaldība”, kas var radīt izpratnes grūtības par studiju programmas saturu un kompetencēm, ko iegūst studējošie.

Prasība [3]: Lai gan studiju kursu saturs atbilst nozares prasībām un ir veidots, balstoties uz kompetenču kartējumu, vairākos aspektos tas nav pilnībā savstarpēji salāgots. Studiju kursu aprakstos konstatētas būtiskas kvalitātes atšķirības – nekonsekvence vērtēšanas pieejās, neskaidrs pārbaudījumu apjoms, studiju kursu saturā pretrunīga informācija par kontaktstundām un attālināto lekciju īpatsvaru. Studiju programma tiks īstenota pilna laika klātienē formā, taču vairumā studiju kursu aprakstu minēta iespēja lekcijas organizēt attālināti. Daļai studiju kursu ir novecojusi literatūra, vairākus studiju kursus būtu nepieciešams apvienot, stiprinot pamata disciplīnas. Ne visi studiju programmas uzdevumi ir sasaistīti ar konkrētiem sasniedzamajiem rezultātiem. Literatūras izvēlē ir nepietiekama atsauce uz jaunākajiem avotiem, un ne visos gadījumos redzams, kā studiju kursu saturs palīdz sasniegt definēto mērķi. Studiju kursu un programmas rezultātu sasaistes kartējums (pielikums Nr.14) ir vispārīgs un nav konsekventi atspoguļots studiju kursu aprakstos – bieži nav skaidrs, kā konkrētais kurss veicina programmas līmeņa rezultātu sasniegšanu. Vairākos studiju kursu aprakstos sastopamas nekorektas vai pretrunīgas norādes, piemēram, attiecībā uz vērtēšanas proporcijām, gala pārbaudījuma veidu, vai izmantotiem avotiem, kuru akadēmiskā atbilstība ir apšaubāma. B daļas jeb ierobežotās izvēles kursu klāsts ir ļoti ierobežots – jāiegūst 99 KP, bet piedāvāto kursu apjoms ir tikai 102 KP. Tas

neatbilst ierobežotās izvēles būtībai un ieteicams to paplašināt vismaz līdz 108 KP, lai studentiem būtu reālas izvēles iespējas.

Prasība [4]: Lielākajai daļai mācībspēku ir atbilstoša kvalifikācija, tomēr ir konstatēti gadījumi, kuros nav pietiekamu pierādījumu par piecu gadu profesionālo pieredzi vai publikācijām pēdējo sešu gadu laikā, kā to paredz normatīvie akti. DU ir definējusi augstas prasības akadēmiskajam personālam, īpaši attiecībā uz praktisko pieredzi un doktora grādu, taču šīs prasības netiek konsekventi piemērotas visiem studiju kursiem, īpaši tiem, kas saistīti ar krīžu vadību. Vismaz sešos studijuursos nav nodrošināts docētājs ar atbilstošu pieredzi, kā to paredz pašas DU izvirzītās prasības. Tāpat konstatēts, ka daļai mācībspēku nav pieredzes civilās aizsardzības vai stratēģisko risku jomā. Šī neatbilstība var ietekmēt studiju kvalitāti un studentu sagatavotības līmeni praksē.

Prasība [5]: DU ir iesniegusi dokumentāciju, kas lielākoties atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr ir identificēti vairāki trūkumi. Diploma un tā pielikuma saturā ir jāprecizē informācija par kopējo kredītpunktu apjomu un kursu strukturējumu. Studiju programmas un iegūstamā grāda nosaukumos lietoti dažādi termini (“vadība” un “pārvaldība”), kas rada neskaidrību.

Studiju kursu aprakstos konstatētas nepilnības vērtēšanas loģikā, rezultātu sasaistē ar studiju programmas mērķiem un kontaktstundu sadalījumā. Vienam no mācībspēkiem trūkst arī atbilstošu publikāciju vai pierādītas praktiskās pieredzes, kas neatbilst normatīvajām prasībām. Piedāvātā alternatīva studiju turpināšanai citā virzienā (tiesību zinātnē) nevar tikt uzskatīta par līdzvērtīgu.

Līdz Studiju kvalitātes komisijas (SKK) sēdei DU jāveic precizējumi studiju dokumentācijā, īpaši kursu aprakstos, diploma pielikumā.

Pārējās prasības – par materiāltehnisko nodrošinājumu (P2), augstskolas iepriekšējās darbības atbilstību normatīvajiem aktiem (P6) un faktisko apstākļu atbilstību iesniegtajiem datiem (P7) – eksperti novērtē kā “atbilstošas”.

VII. Rekomendācijas

Ņemot vērā veiktās analīzes rezultātus un kopējo studiju programmas atbilstību normatīvajām prasībām, eksperti **atbalsta studiju programmas “Stratēģiskie riski un krīžu vadība” licencēšanu**, vienlaikus norādot, ka pirms licencēšanas lēmuma pieņemšanas augstskolai **jānovērš šajā atzinumā identificētās nepilnības**, kas attiecas uz studiju programmas satura strukturējumu, dokumentācijas precizitāti, kursu aprakstu atbilstību, grāda nosaukuma saskaņotību un citiem īstenošanas aspektiem. Savlaicīga šo nosacījumu izpilde būtiski uzlabos studiju programmas kvalitāti un nodrošinās tās atbilstību studējošo un darba tirgus interesēm.

Rekomendācijas studiju programmas trūkumu novēršanai (īstermiņa):

Līdz Studiju kvalitātes komisijas sēdei:

1. Izstrādāt strukturētu pārskatu (tabulas formā), kas sasaista studiju programmas mērķi, uzdevumus, plānotos studiju rezultātus un atbilstošos studiju kursus.
2. Izvērtēt un raksturot aktuālās nozares vajadzības, balstoties uz pieejamiem pētījumiem, nozares dokumentiem un darba devēju vēstulēs paustajiem viedokļiem, papildinot studiju programmas raksturojumu ar īsu (1–2 lpp.) secinājumu kopsavilkumu par programmas nepieciešamību darba tirgū.

3. Iekļaut studiju programmas raksturojumā vismaz pēdējo trīs gadu datus par studējošo skaita dinamiku, uzņemšanu, atbirumu un studiju programmu noslodzi studiju virzienā, kurā plānots īstenot jauno studiju programmu. Pievienot īsu analīzi par profesionālās pilnveides programmas norisi un tās izvērtējumu, kā arī par to, kā šī pieredze izmantota jaunās studiju programmas koncepta izstrādē.
4. Jāizvērtē un jāsaskaņo studiju programmas un iegūstamā grāda nosaukumā izmantotā terminoloģija, nodrošinot vienotu un precīzu komunikāciju par studiju programmas saturu. Ja tās saturs vairāk atbilst pārvaldības jēdzienam, ieteicams arī programmas nosaukumā lietot “krīžu pārvaldība”. Alternatīvi, ja DU saglabā “krīžu vadība” studiju programmas nosaukumā, būtu nepieciešams pamatot šīs izvēles atšķirību un saderību ar plānoto grāda nosaukumu, vai to precizēt.
5. Nodrošināt studiju turpināšanas garantiju tādā pašā studiju virzienā vai līdzvērtīgā studiju programmā, kas nodrošina līdzīgu saturisko un kompetenču attīstību kā licencējamā studiju programma. Apliecinājuma tekstā norādīt korektu studiju programmu nosaukumus un izglītības klasifikācijas kodus (šobrīd ir kļūdaini). Ieteicams pārskatīt sadarbības iespējas ar līdzīgas tematikas studiju programmām Latvijas augstskolās (piemēram, valsts pārvaldes, civilās aizsardzības, stratēģiskās vadības programmām).
6. Izvērtēt B daļas kursu izvēles apjomu – pašreiz piedāvāti 102 KP, jāiegūst 99 KP. Ieteicams palielināt piedāvāto kursu apjomu vismaz līdz 108 KP, lai nodrošinātu reālu izvēles iespēju, ņemot vērā lielāko kursu apjomu (piemēram, “Kiberdrošība” – 9 KP).
7. Pārskatīt visus studiju kursu aprakstus, nodrošinot to atbilstību Augstskolu likuma 56.¹ un 56.² pantā noteiktajām prasībām (mērķis, studiju rezultāti, vērtēšanas kritēriji, pārbaudes formas u.c.), kā arī novēršot nekonsekvenču vērtēšanas proporcijās, pārbaudes darbu struktūrā un kontaktstundu sadalījumā.
 - 7.1. Saskaņot studiju kursu priekšnosacījumus ar studiju plānu (piem., studiju kursam “Nacionālā drošība un visaptverošā valsts aizsardzība”).
 - 7.2. Pievienot skaidrus un nedublējošus pārbaudes veidus, precizējot to svaru gala vērtējumā (piem., eksāmens 60%, referāts 40%).
 - 7.3. Precizēt kontaktstundu struktūru un nodrošināt konsekvenču visās sadaļās (t.sk. kalendārajos plānos).
 - 7.4. Pārskatīt un vienkāršot studentu patstāvīgā darba formas, diversificējot tās ārpus referātu rakstīšanas – piemēram, simulācijas, situāciju analīzes, interaktīvi grupu darbi. Vienlaikus jāizvērtē šo uzdevumu sasaistījums ar studiju kursu rezultātiem.
 - 7.5. Nodrošināt konsekvenču ar plānoto pilna laika klātienes studiju formu, izņemot vispārēju atsauci uz attālinātu lekciju iespēju no studiju kursu aprakstiem, ja studiju programma nav hibrīdforma.
 - 7.6. Skaidri definēt, kā tiks organizētas prakses un bakalaura darba kontaktstundas – ko studējošais dara, kā tiek nodrošināts akadēmiskais atbalsts un uzraudzība.
 - 7.7. Norādīt konsekvenci un precīzi gala pārbaudījumu veidus (eksāmens/ieskaite) visos studiju kursu aprakstos.
 - 7.8. Sakārtot studiju kursu aprakstu rezultātu numerāciju un sasaisti ar studiju programmas rezultātiem (pielikums Nr. 14) – veidot skaidru kartējumu, kur katrs kursa rezultāts sasaistīts ar konkrēto studiju programmas rezultātu.
8. Precizēt diploma pielikuma saturu atbilstoši MK noteikumu Nr. 202 prasībām:
 - 8.1. Norādīt tikai apguves ilgumu gados un KP (nepievienojot “120 Latvijas KP”),
 - 8.2. Iekļaut pilnu visu studiju programmas daļu struktūru (t.sk. obligātos kursus),
 - 8.3. Saskaņot kursu nosaukumus un satura atšķirības, atdalot līdzīgos kursus (piem., “Civilā aizsardzība I/II”, “Tiesību pamati I/II” u.c.).

Līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai (studējošo uzņemšanai):

9. Izstrādāt un dokumentēt studiju pēctecības modeli, kas sasaista šo studiju programmu ar esošajām vai nākotnē plānotajām otrā cikla augstākās izglītības studijām.
10. Izvērtēt visu plānoto mācībspēku atbilstību pasniedzamajiem studiju kursiem, ņemot vērā gan akadēmiskās kvalifikācijas, gan praktiskās pieredzes atbilstību konkrētajām jomām. Tiem mācībspēkiem, kuru CV neliecina par atbilstošu zinātnisko vai profesionālo darbību, vai kuru publikācijas un darba stāžs neatbilst DU noteiktajiem kvalitātes kritērijiem, ieteicams veikt aizvietošanu vai nodrošināt sadarbību ar nozares profesionāļiem kā līdzlektoriem vai vieslektoriem līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai.
11. Pārskatīt studiju kursu obligāto mācību literatūru, to atjauninot un pēc iespējas papildinot ar tādu, kas jau ņem vērā Covid-19 pandēmijas un Ukrainas-Krievijas pilna mēroga kara kontekstu.
12. Studiju kursus “Kiberdrošība” un “Mākslīgais intelekts” apvienot vienā studiju kursā nozares pamatkursos, bet “Projektu pārvaldības” studiju kursu likvidēt vai tā saturu iekļaut cita studiju kursa saturā.
13. Pārskatīt studiju kursu “Stratēģiskā plānošana un resursu pārvaldība” un “Risku un krīžu ietekmes analīze”, kuros dublējas “risku pārvaldības” un “risku vadības” nodarbības, lai novērstu to dublēšanos.
14. Izskatīt iespēju uz iepriekšminēto (12. un 13. rekomendācija) studiju kursu restrukturizācijas pamata palielināt kredītpunktu un kontaktstundu skaitu studiju kursā “Darbības nepārtrauktības plānošana”.
15. Uzsākot studiju procesu, veicināt ciešu sadarbību starp docētājiem, kuru studiju kursu saturs pārklājas krīžu vadības, drošības un sabiedrības aizsardzības jautājumos, lai studējošajiem nodrošinātu holistisku skatījumu un izvairītos no atkārtotās dažādos studijuursos.
16. Izstrādāt detalizētu un regulāri izmantojamu studentu aptaujas un interviju ciklu (pirms un pēc kursa), lai savlaicīgi identificētu iespējamās nepilnības satura, organizācijas vai docētāju darba kvalitātes jomās un ātri ieviestu nepieciešamās korekcijas.
17. Nodrošināt, ka katrā studiju kursā tiek skaidri definēti gan teorētiskie, gan praktiskie rezultāti, kā arī to novērtēšanas kritēriji. Papildu dokumentācijā jāparāda, kā šie rezultāti saskan ar vispārējiem studiju programmas mērķiem.

Rekomendācijas studiju programmas pilnveidei (ilgtermiņa):

Termiņš: 1 gads

1. Izveidot iekšēju kvalitātes pārbaudes mehānismu studiju kursu aprakstu izstrādei un saskaņošanai. Nodrošināt, ka studiju kursu izstrādes laikā tiek iesaistīti mācībspēki un nozares profesionāļi (īpaši praksēs un profesionāli orientētos studijuursos).
2. Izveidot e-vadlīņu apkopojumu (tiešsaistē), kur visiem docētājiem pieejami labās prakses piemēri, ieteikumi par studiju kursu struktūru, novērtēšanu un informācijas pasniegšanas metožu pilnveidi.

Termiņš: 2 gadi

3. Attīstīt sadarbību ar Civilās aizsardzības un krīžu vadībā pieredzējušiem darba devējiem, lai tie spētu nodrošināt zināšanu pārnesi (piesaistot to darbiniekus kā mācībspēkus vai vieslektorus) un nodrošinātu prakses vietas DU studentiem.
4. Nodrošināt civilās aizsardzības, iekšējās drošības un krīžu vadības pilnveides kursus visiem studiju programmā iesaistītajiem mācībspēkiem.

5. Pilnveidot studiju programmu izstrādes nolikumu, skaidri definējot iesaistīto pušu (ārējo ekspertu, darba devēju, studējošo) lomas, minimālās prasības un iesaistes brīžus.
6. Attīstīt reflektantu piesaistes plānu, pamatojot to ar konkrētiem pieprasījuma datiem vai aptaujām, un dokumentēt sadarbības ar pašvaldībām plānus (piemēram, nodomu protokoli, līdzfinansēšanas modeļi).
7. Attīstīt metodoloģisko atbalstu mācībspēkiem mācību rezultātu formulēšanā, vērtēšanas sistēmu izstrādē un satura sasaistes veidošanā.

Termiņš: 3 gadi

8. Veidot ilglaicīgus sadarbības projektus ar ārzemju universitātēm, kas specializējas drošības, krīžu vadības un stratēģiskās plānošanas jautājumos. Tā rezultātā varētu organizēt apmaiņas programmas, kopīgas vasaras skolas, kā arī docētāju stažēšanos ārvalstīs.
9. Izstrādāt un ieviest ikgadēju studiju programmas attīstības plānu, kurā tiek definēti konkrēti mērķi, piemēram, jaunās tehnoloģijās balstīti praktisko mācību metožu risinājumi, inovācijas krīžu vadības metodēs, studējošo starptautiskās sadarbības stiprināšana un mobilitātes paplašināšana. Katru gadu veikt rezultātu auditu un pielāgot plānu atbilstoši jaunatklātajām vajadzībām.
10. DU ir identificējusi potenciālos prakses partnerus un saņēmusi pašvaldību konceptuālu atbalstu, taču SPR trūkst konkrēta apraksta par garantētajām prakses vietām. Tā kā valsts iestādēm (piemēram, VUGD) bieži vien nav iespēju uzņemt studentus praksē, būtu nepieciešams izstrādāt reālistisku prakses nodrošināšanas mehānismu sadarbībā ar nozares institūcijām.

Ja ekspertu viedoklis par kādu prasību vai kritēriju atšķiras, lūdzam norādīt atšķirīgo viedokli.

Ekspertiem nav atšķirīgu viedokļu par prasību vai kritēriju novērtējumu.

Prasību vērtējumu kopsavilkums

	Prasības	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst
P1	Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut		X	
P2	Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	X		
P3	Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem		X	
P4	Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām		X	
P5	Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām		X	
P6	Augstskolas/ koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X		
P7	Faktiskie apstākļi atbilst augstskolas/ koledžas norādītajām ziņām	X		